

รายงานผลการศึกษาชุมชนและแผนพัฒนาครัวเรือนเป้าหมาย

“สำรวจบริบทชุมชนและจัดทำฐานข้อมูลในชุมชนวัดคุณหญิงส้มจีน”

รหัสกิจกรรม 08-02-11-004

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สาขาวิชาคณิตศาสตร์ประยุกต์
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

คำนำ

โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อสำรวจข้อมูลและจัดทำฐานข้อมูลชุมชนวัดคุณหญิงส้มจีน ถือเป็น การสร้างเครือข่ายพัฒนา แก้ไขปัญหาชุมชนท้องถิ่น อีกทั้งเป็นการศึกษาบริบทของชุมชน ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ สังคม วิถีชีวิต พื้นที่ในการศึกษา คือ ชุมชนวัดคุณหญิงส้มจีน หมู่ 14 ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอกลองหลวง จังหวัดปทุมธานี โดยกลุ่มเป้าหมาย คือ ประชาชนผู้อาศัย อยู่ในชุมชนวัดคุณหญิงส้มจีน จำนวน 30 คน จัดเก็บข้อมูลแบบผสมผสานโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก และจัดทำเวทีชุมชนเพื่อสอบถามบริบทของชุมชน โดยโครงการครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ เน้นการมีส่วนร่วมโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า แผนที่เดินดิน แสดงแผนที่ของชุมชน โดยรอบที่ทำการสำรวจ และโอ่งชีวิต เป็นการศึกษารายรับและรายจ่ายของชุมชน พบว่า มีรายจ่าย มากกว่ารายรับวัยรุ่นและวัยทำงานออกนอกบ้านขาดการมีส่วนร่วมในชุมชนขาดผู้สืบทอดด้าน วัฒนธรรม เป็นต้น

คณะผู้จัดทำ

10 มกราคม 2562

สารบัญ

	หน้า
คำนำ.....	(1)
สารบัญ.....	(2)
สารบัญตาราง.....	(3)
สารบัญภาพ	(4)
ส่วนที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการสำรวจลงพื้นที่ชุมชน	2
1.3 ขอบเขตการสำรวจลงพื้นที่ชุมชน	2
1.4 วิธีการดำเนินการสำรวจความต้องการของชุมชน	2
1.5 เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจความต้องการของชุมชน	2
ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาชุมชนเบื้องต้น.....	3
2.1 ข้อมูลทั่วไปของชุมชน	3
2.2 ข้อมูลด้านสภาพนิเวศวิทยา.....	4
2.3 ข้อมูลด้านสภาพพื้นฐานด้านเกษตรกรรม.....	4
2.4 ข้อมูลด้านประชากร	5
2.5 ข้อมูลด้านสาธารณูปโภคของหมู่บ้าน	5
2.6 ข้อมูลด้านสังคม	6
2.7 ข้อมูลด้านการศึกษา.....	6
2.8 ข้อมูลด้านการสาธารณสุข	7
2.9 ข้อมูลด้านศาสนา วัฒนธรรม และความเชื่อ	7
2.10 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ	8
2.11 ข้อมูลด้านการเมืองและการปกครองท้องถิ่น	9
2.12 ข้อมูลด้านแผนงาน โครงการ และแนวทางการพัฒนาของชุมชน	9
ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ชุมชน.....	10
3.1 ผลการวิเคราะห์ชุมชนโดยใช้เครื่องมือสำรวจความต้องการของชุมชน.....	10
3.2 ผลการวิเคราะห์สถานการณ์ของชุมชน.....	12
3.3 ผลการวิเคราะห์ครัวเรือนเป้าหมายในชุมชนวัดคุณหญิงสัมจิน	21
ส่วนที่ 4 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ.....	28
4.1 สภาพปัญหา ความต้องการ โอกาสในการพัฒนาจากชุมชนหรือครัวเรือนเป้าหมาย	28
4.2 สรุปความต้องการเชิงพัฒนา ยกระดับคุณภาพชีวิตของหน่วยงาน เครือข่ายประชารัฐ ที่เกี่ยวข้อง.....	28
4.3 ข้อเสนอแนะ จุดเน้น โครงการพัฒนาที่ส่งผลต่อความสำเร็จ (Quick Win Project)	28
4.4 แผนการดำเนินงาน (Quick Win Project).....	29

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3.1	แสดงรายรับ-รายจ่ายหลักของประชาชนในชุมชน	12
4.1	แสดงแผนการดำเนินงานในระยะเวลา 4 เดือน	29
4.2	แสดงแผนการดำเนินงานในระยะเวลา 3 – 5 ปี	30

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 แสดงภาพถ่ายดาวเทียมของชุมชนวัดคุณหญิงส้มจีน.....	3
2.2 แสดงภาพคลองหนึ่งที่ผ่านกลางชุมชน.....	4
2.3 แสดงภาพถนนภายในชุมชน.....	5
2.4 แสดงลักษณะบ้านเรือนภายในชุมชน.....	6
2.5 แสดงภาพโรงเรียนวัดคุณหญิงส้มจีน.....	7
2.6 แสดงภาพอุโบสถวัดคุณหญิงส้มจีน.....	8
3.1 แสดงแผนที่เดินดินของชุมชนวัดคุณหญิงส้มจีน.....	10
3.2 แสดงภาพโอ่งชีวิตของชุมชนวัดคุณหญิงส้มจีน.....	11
3.3 แสดงภาพปัญหาขยะมูลฝอยล้นถังที่เกิดขึ้นในชุมชน.....	16

ส่วนที่ 1 : บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ตามที่ภาครัฐได้เชื่อมโยงเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติเข้ากับแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ของประเทศไทย และยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ 20 ปี ระหว่างปี 2560 ถึง ปี 2579 โดยน้อมนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เน้นการพัฒนาแบบยั่งยืน โดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมที่อยู่ และใช้หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดชบรมนาถบพิตร มาเป็นแนวทางในการดำเนินนโยบาย เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต และยกระดับรายได้ของประชาชน แก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร เสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร พัฒนาโภชนาการและความปลอดภัยด้านอาหาร เพื่อนำไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ของประชาชนและประเทศชาติ ซึ่งสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร รัชกาลที่ 10 ทรงมีพระปณิธานแน่วแน่ที่จะสานต่อโครงการในพระราชดำริของพระราชบิดา เพื่อช่วยเหลือประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นมหาวิทยาลัยที่พระราชาประสงศ์ให้เป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 มาตรา 7 ที่ระบุให้มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษา เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นเสริมพลังปัญญาของแผ่นดิน ซึ่งสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์เพื่อยกคุณภาพมาตรฐานมหาวิทยาลัยราชภัฏสู่คุณภาพเป็นเลิศ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตสู่นักปฏิบัติอย่างมืออาชีพ การยกคุณภาพมาตรฐานชีวิตของชุมชน ท้องถิ่น และพื้นที่ให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน พร้อมทั้งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนางานพันธกิจสัมพันธ์ และถ่ายทอด เผยแพร่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยมีกลยุทธ์ในการสร้างเครือข่ายชุมชนนักปฏิบัติจากภายในและภายนอกเพื่อร่วมกันศึกษา แก้ไขปัญหาของชุมชนท้องถิ่นและเสริมพลังให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืน ให้ความสำคัญในการพัฒนาชุมชน และท้องถิ่น มีกลไกสนับสนุนการปฏิบัติพันธกิจแบบบูรณาการเพื่อท้องถิ่นตอบสนองต่อนโยบายของมหาวิทยาลัยซึ่งมุ่งเน้นการบูรณาการบริการวิชาการ การเรียนการสอน และการวิจัย โดยมีกระบวนการ/วิธีการ มีนโยบายสนับสนุน มีองค์ความรู้ มีเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาชุมชน และสังคม ซึ่งเป็นศักยภาพของมหาวิทยาลัยในการที่จะก้าวไปสู่มหาวิทยาลัยเพื่อรับใช้สังคม ทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนด้านวิชาการให้ชุมชนท้องถิ่นเกิดความเข้มแข็ง และยั่งยืน โดยการออกแบบการทำงานเพื่อสร้างกลไกเชิงระบบที่เชื่อมงานประกันคุณภาพองค์กรกับการพัฒนาพื้นที่ เพื่อให้มีการสานพลังจากทุกคณะร่วมกับองค์กรภาคี มีการยกระดับคุณภาพงานวิชาการเพื่อรับใช้สังคมและเกิดการพัฒนาระบบการรับรองคุณภาพงานวิชาการเพื่อสังคม

จากนโยบายสภามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เรื่องพันธกิจสัมพันธ์ เพื่อแก้ปัญหาความยากจน ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนจังหวัดปทุมธานีและจังหวัดสระแก้ว ทางหลักสูตรคณิตศาสตร์ประยุกต์จึงได้จัดกิจกรรม “สำรวจบริบทชุมชนและจัดทำฐานข้อมูลในชุมชนวัดคุณหญิงสัมพันธ์” นี้ขึ้น โดยศึกษาพื้นที่และรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของชุมชนวัดคุณหญิงสัมพันธ์ เพื่อประเมินศักยภาพและปัญหาของชุมชน พร้อมทั้งจัดทำรายงานผลการศึกษานำรายงานฉบับนี้ไปใช้ในการแก้ปัญหาชุมชนท้องถิ่นต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการสำรวจลงพื้นที่ชุมชน

- 1.2.1 เพื่อสร้างเครือข่ายพัฒนาและแก้ไขปัญหาชุมชนท้องถิ่น
- 1.2.2 เพื่อสำรวจข้อมูลและจัดทำฐานข้อมูลชุมชนวัดคุณหญิงส้มจีน
- 1.2.3 เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชนวัดคุณหญิงส้มจีน
- 1.2.4 เพื่อจัดทำแผนพัฒนาครัวเรือนเป้าหมายในการแก้ไขปัญหาความยากจน

1.3 ขอบเขตการสำรวจลงพื้นที่ชุมชน

- 1.3.1 สำรวจบริบทชุมชนเฉพาะชุมชนวัดคุณหญิงส้มจีน หมู่ 14 ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
- 1.3.2 สำรวจบริบทชุมชนเฉพาะด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสุขภาพ ด้านการเมืองการปกครอง ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านการศึกษา

1.4 วิธีการดำเนินการสำรวจความต้องการของชุมชน

- 1.4.1 ประชุมคณะกรรมการดำเนินโครงการเพื่อวางแผนสำรวจบริบทชุมชน
- 1.4.2 ผู้รับผิดชอบโครงการนัดพบผู้นำชุมชน เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการและขอความอนุเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน
- 1.4.3 คณะกรรมการดำเนินโครงการและนักศึกษาร่วมลงพื้นที่ โดยการแบ่งกลุ่มเพื่อสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของชุมชนจากชาวบ้านในแต่ละครัวเรือน จำนวน 3 ครั้ง
- 1.4.4 คณะกรรมการดำเนินโครงการร่วมกันสรุปผลการสำรวจบริบทชุมชนในแต่ละครัวเรือน
- 1.4.5 คณะกรรมการดำเนินโครงการนัดพบผู้นำชุมชนและชาวบ้าน เพื่อรวมกลุ่มปรึกษาและนำเสนอรายงานข้อมูลการสำรวจบริบทชุมชน เพื่อคัดเลือกครัวเรือนที่ต้องการยกระดับคุณภาพชีวิตจำนวน 2 ครัวเรือน

1.5 เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจความต้องการของชุมชน

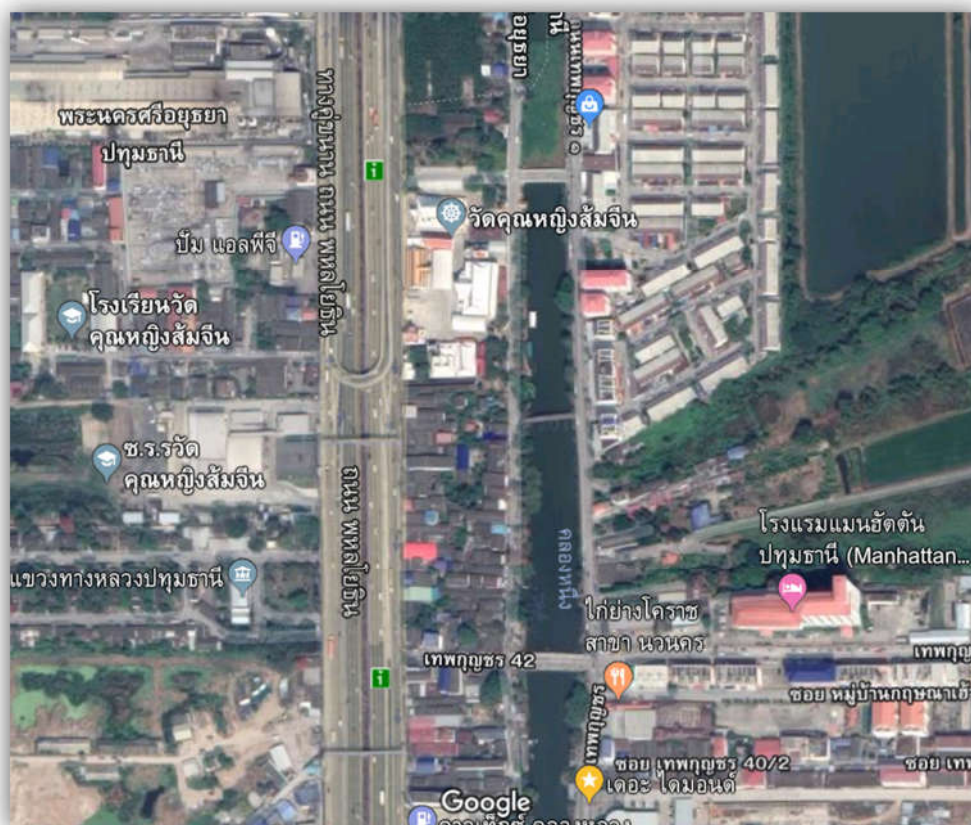
- 1.5.1 แผนที่เดินดิน แสดงแผนที่ของชุมชนโดยรอบที่ทำการสำรวจ
- 1.5.2 ใ่อ้งชีวิต เป็นการศึกษารายรับและรายจ่ายของชุมชน

ส่วนที่ 2 : ผลการศึกษาชุมชนเบื้องต้น

2.1 ข้อมูลทั่วไปของชุมชน

2.1.1 ประวัติชุมชน

ชุมชนวัดคุณหญิงสัมจิน เป็นชุมชนที่ตั้งอยู่บริเวณโดยรอบวัดคุณหญิงสัมจิน ที่สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2478 โดยหม่อมแผ้วเป็นผู้บริจาคให้สร้างวัดจำนวน 20 ไร่ ต่อมาพระยาเชื่อนเพชรเสนาและคุณหญิงสัมจิน อุณหะนันท์ ได้ถวายที่ดิน 400 ไร่เศษ ซึ่งอยู่ตรงข้ามกับวัดเดิม จึงย้ายวัดมาสร้างที่ใหม่ และตั้งชื่อว่า “วัดคุณหญิงสัมจิน” จากการสอบถามผู้รู้เล่าว่า สมัยดั้งเดิมที่ดินหลังวัดเป็นที่ดินเปล่าถูกปล่อยให้รกร้าง บนเนื้อที่ประมาณ 200 ไร่ ซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์ของมูลนิธิคุณหญิงสัมจิน ต่อมา มีชาวบ้านจากต่างจังหวัดผู้ยากไร้ เข้าไปจับจองอาศัยเป็นที่พักพิงเรื่อยมา จนก่อสร้างเป็นชุมชนมีชื่อว่า “ชุมชนวัดคุณหญิงสัมจิน”

ภาพที่ 2.1 แสดงภาพถ่ายดาวเทียมของชุมชนวัดคุณหญิงสัมจิน

2.1.2 เหตุผลในการเลือกชุมชน

ชุมชนวัดคุณหญิงสัมจิน เป็นชุมชนที่ตั้งอยู่ใกล้มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ สะดวกในการติดต่อประสานงานและการเดินทางเก็บข้อมูลเพื่อทำฐานข้อมูลชุมชน รวมถึงเป็นชุมชนที่ตั้งอยู่ในเขตนิคมอุตสาหกรรมนวนคร คนในชุมชนส่วนใหญ่จึงประกอบอาชีพรับจ้างและค้าขาย มีรายได้ค่อนข้างน้อยและไม่มั่นคง เหมาะสมแก่การสำรวจและพัฒนาอาชีพของคนในชุมชนให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืน

2.1.3 การสืบเนื่องและการเปลี่ยนแปลงเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

ในช่วงปี พ.ศ. 2555 – 2560 ชุมชนวัดคุณหญิงสัมฤทธิ์ เกิดปัญหาความขัดแย้งเรื่องกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย เนื่องจากมีบริษัทเอกชนแห่งหนึ่งได้เข้ามาสำรวจและปิดประกาศให้คนในชุมชนออกจากพื้นที่ที่อยู่อาศัย โดยอ้างว่า ที่ดินแห่งนี้เป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชน ซึ่งชาวบ้านได้เดินทางมาเรียกร้องขอความเป็นธรรมกับผู้ว่าราชการจังหวัด โดยผู้ว่าราชการจังหวัดได้มอบหมายให้หัวหน้าสำนักงานที่ดินจังหวัดปทุมธานีรับเรื่องเพื่อไต่ถามปัญหาดังกล่าว ทางบริษัทเอกชนจึงเสนอให้ชาวบ้านย้ายออกภายใน 15 วัน โดยจะจ่ายค่าชดเชยให้บ้านละ 3 – 5 หมื่นบาทตามความเหมาะสม ซึ่งมีชาวบ้านบางส่วนที่เข้ามาอยู่อาศัยในพื้นที่รุ่นแรก ๆ ไม่ยินยอมและได้รวมกันไปยื่นฟ้องต่อศาลเพื่อดำเนินการต่อไป

2.2 ข้อมูลด้านสภาพนิเวศวิทยา

ชุมชนวัดคุณหญิงสัมฤทธิ์ มีพื้นที่จำนวน 1,150 ไร่ ตั้งอยู่ในหมู่ 14 ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี โดยมีคลองหนึ่งผ่านกลางชุมชนและมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	จดหมู่ 15 ตำบลคลองหนึ่ง
ทิศใต้	จดหมู่ 13 ตำบลคลองหนึ่ง
ทิศตะวันออก	จดชุมชนเคหะคลองหลวง
ทิศตะวันตก	จดนิคมอุตสาหกรรมนวนคร

ภาพที่ 2.2 แสดงภาพคลองหนึ่งที่ผ่านกลางชุมชน

2.3 ข้อมูลด้านสภาพพื้นฐานด้านเกษตรกรรม

ชุมชนวัดคุณหญิงสัมฤทธิ์ไม่มีพื้นที่ด้านการเกษตร เนื่องจากเป็นชุมชนที่ตั้งอยู่ในเขตนิคมอุตสาหกรรม จึงมีลักษณะเป็นชุมชนกึ่งชุมชนเมือง

2.4 ข้อมูลด้านประชากร

ชุมชนวัดคุณหญิงส้มจีนมีข้อมูลด้านประชากร ดังนี้

จำนวนครัวเรือน	880	ครัวเรือน
จำนวนหลังคาเรือน	845	หลังคาเรือน
จำนวนประชากรทั้งหมด	3,240	คน
จำนวนประชากรชาย	1,530	คน
จำนวนประชากรหญิง	1,710	คน
จำนวนเด็กปฐมวัยทั้งหมด	283	คน
จำนวนเด็กปฐมวัยชาย	138	คน
จำนวนเด็กปฐมวัยหญิง	145	คน
จำนวนเด็กในวัยเรียนทั้งหมด	350	คน
จำนวนเด็กในวัยเรียนชาย	180	คน
จำนวนเด็กในวัยเรียนหญิง	170	คน
จำนวนคนพิการทั้งหมด	20	คน

2.5 ข้อมูลด้านสาธารณูปโภคของหมู่บ้าน

2.5.1 การคมนาคม การติดต่อสื่อสารภายในและภายนอกหมู่บ้าน

ชุมชนวัดคุณหญิงส้มจีนเป็นชุมชนที่มีถนนหลักตัดผ่านกลางชุมชนจำนวน 1 เส้นทาง คือ ถนนพหลโยธิน ซึ่งเชื่อมระหว่างกรุงเทพมหานครและภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และจังหวัดใกล้เคียงที่สะดวกและรวดเร็ว ใช้เป็นถนนหลักในการคมนาคมเข้า-ออกระหว่างภายนอกและภายในชุมชน นอกจากนี้ภายในชุมชนยังมีถนนเล็ก ๆ ตัดผ่านบ้านเรือน เพื่ออำนวยความสะดวกในการติดต่อสื่อสารภายในชุมชน อีกจำนวนหลายเส้นทาง

ภาพที่ 2.3 แสดงภาพถนนภายในชุมชน

2.5.2 การมีไฟฟ้าใช้ในชุมชน

ชุมชนวัดคุณหญิงสัมพันธ์ใช้ไฟจากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.) ซึ่งเพียงพอและรองรับต่อความต้องการของคนในชุมชน โดยสำนักงานการไฟฟ้าที่ใกล้ชุมชนมากที่สุด คือ สำนักงานการไฟฟ้าประจวบฯ พระอินทร์

2.5.3 การมีประปาหมู่บ้าน

ชุมชนวัดคุณหญิงสัมพันธ์ใช้น้ำประปาที่ผลิตจากการประปาส่วนภูมิภาค ซึ่งเพียงพอและรองรับต่อความต้องการของคนในชุมชน

2.5.4 การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตและการใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ต

ระบบโทรศัพท์ภายในชุมชนวัดคุณหญิงสัมพันธ์ จะใช้บริการจากองค์การโทรศัพท์บางพูน สำหรับระบบอินเทอร์เน็ตภายในชุมชนวัดคุณหญิงสัมพันธ์ จะใช้เครือข่ายของเอกชน ชาวบ้านภายในชุมชนส่วนใหญ่ นิยมใช้อินเทอร์เน็ตผ่านทางโทรศัพท์มือถือ เนื่องจากง่ายและสะดวกต่อการใช้งาน โดยผู้ให้บริการด้านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ชาวชุมชน นิยมใช้ คือ ทรู อินเทอร์เน็ต ดีแทค เน็ตเวิร์ค และเอไอเอส

2.6 ข้อมูลด้านสังคม

ชุมชนวัดคุณหญิงสัมพันธ์ มีสำนักสงฆ์ 1 แห่ง ตั้งอยู่ในชุมชน คือ วัดคุณหญิงสัมพันธ์ ลักษณะบ้านเรือนส่วนใหญ่เป็นบ้านชั้นเดียวอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม กระจายอยู่ทั่วชุมชน ส่วนใหญ่ตั้งบ้านเรือนอยู่ใกล้สำนักสงฆ์ ลักษณะครอบครัวเป็นครอบครัวขยาย อาศัยอยู่รวมกันภายในเครือญาติ สมาชิกครอบครัวส่วนใหญ่ทำงานออกไปทำงานรับจ้างในนิคมอุตสาหกรรมนวนครและโรงงานใกล้เคียง และมีบางครอบครัวประกอบอาชีพค้าขายและประกอบธุรกิจที่บ้าน ซึ่งปัจจุบันในชุมชนยังไม่มีกรรวมกลุ่มทางสังคมในเชิงพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชน เนื่องจากคนส่วนใหญ่ในชุมชนต้องออกไปทำงานนอกบ้าน มีเพียงเด็กปฐมวัยและผู้สูงอายุเท่านั้นที่อยู่บ้านเป็นประจำ

ภาพที่ 2.4 แสดงลักษณะบ้านเรือนภายในชุมชน

2.7 ข้อมูลด้านการศึกษา

ชุมชนวัดคุณหญิงสัมพันธ์ไม่มีโรงเรียน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และห้องสมุดประชาชน ตั้งอยู่ในชุมชน แต่มีโรงเรียนที่อยู่ใกล้กับชุมชน ได้แก่ โรงเรียนวัดคุณหญิงสัมพันธ์ ซึ่งตั้งอยู่ในชุมชนโรงเรียนวัดคุณหญิงสัมพันธ์ ที่อยู่ฝั่งตรงข้ามของถนนพหลโยธิน เป็นโรงเรียนที่สอนในระดับอนุบาลและระดับประถมศึกษา ก่อตั้งในปี พ.ศ. 2480 ปัจจุบันมีจำนวนครูประมาณ 25 คน และจำนวนนักเรียนประมาณ 450 คน

คนในชุมชนส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ซึ่งจะประกอบอาชีพรับจ้างในนิคมอุตสาหกรรมนวนคร สำหรับผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษาจะประกอบอาชีพค้าขายภายในชุมชน และมีเพียงส่วนน้อยที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ซึ่งจะประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัท ข้าราชการ หรือพนักงานของรัฐ

ภาพที่ 2.5 แสดงภาพโรงเรียนวัดคุณหญิงส้มจีน

2.8 ข้อมูลด้านการสาธารณสุข

ในชุมชนวัดคุณหญิงส้มจีน มีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ซึ่งเป็นบุคคลที่ได้รับคัดเลือกจากชาวบ้านและได้รับการอบรมตามหลักสูตรที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด โดยมีบทบาทหน้าที่สำคัญในการสื่อข่าวสารสาธารณสุข การแนะนำเผยแพร่ความรู้ การวางแผน และประสานกิจกรรมพัฒนาสาธารณสุข ตลอดจนให้บริการสาธารณสุขด้านต่าง ๆ เช่น การส่งเสริมสุขภาพ การเฝ้าระวังและป้องกันโรค การช่วยเหลือและรักษาพยาบาลขั้นต้น โดย อสม. 1 คน จะรับผิดชอบ 20 – 25 หลังคาเรือน

2.9 ข้อมูลด้านศาสนา วัฒนธรรม และความเชื่อ

“วัดคุณหญิงส้มจีน” เป็นวัดที่ตั้งอยู่ในชุมชน สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2478 ในฝั่งตะวันออกของคลองหนึ่ง บนที่ดินของหม่อมแก้ว ซึ่งบริจาคให้จำนวน 20 ไร่ ต่อมาพระยาเชื่อนเพชร เสนากับคุณหญิงส้มจีน อุณหะนันท์ ได้ถวายที่ดิน 400 ไร่เศษ อยู่ฝั่งตรงข้ามกับวัดเดิม จึงย้ายวัดมาสร้างที่ใหม่และตั้งชื่อวัดว่า “วัดคุณหญิงส้มจีน” ภายในวัดมีเสนาสนะต่าง ๆ ครบครัน ได้แก่ อุโบสถหลังใหม่ ศาลาการเปรียญ หอฉัน หอระฆัง กุฏิสงฆ์ และทำพื้นถนนคอนกรีตตลอดวัด

วัดคุณหญิงส้มจีนเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในชุมชน มีการสอนสมาธิให้แก่คนในชุมชน เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของสถาบันพลังจิตตานุภาพ ซึ่งจะมีกิจกรรมให้ทำเป็นประจำในวันเสาร์และอาทิตย์ รวมถึงการปฏิบัติธรรมทุกวันพระในห้องเรียนสมาธิอีกด้วย นอกจากนี้วัดคุณหญิงส้มจีน ยังมีกิจกรรมที่จัดขึ้นตามเทศกาล เช่น งานสงกรานต์ งานลอยกระทง การสวดมนต์ข้ามปี เป็นต้น

ภาพที่ 2.6 แสดงภาพอุโบสถวัดคุณหญิงสัมพันธ์

2.10 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

ประชากรในพื้นที่ร้อยละ 60 มีอาชีพรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม ร้อยละ 30 มีอาชีพค้าขาย/รับจ้างทั่วไป และร้อยละ 10 มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ การตั้งถิ่นฐานมักจะอยู่รวมกันเป็นครอบครัวใหญ่ แยกครอบครัวบ้างเล็กน้อย รายได้เฉลี่ยของประชากรประมาณ 30,000 – 50,000 บาท/คน/ปี

ชุมชนวัดคุณหญิงสัมพันธ์ไม่มีการประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีเพียงบางครัวเรือนที่ปลูกพืชผักสวนครัว เช่น กระเพรา โหระพา พริก ฯลฯ เพื่อใช้สำหรับประกอบอาหารภายในครัวเรือน เนื่องจากข้อจำกัดในเรื่องทำเลที่ตั้งและความหนาแน่นของประชากรในชุมชน ทำให้พื้นที่ส่วนใหญ่ภายในชุมชนวัดคุณหญิงสัมพันธ์เปลี่ยนจากพื้นที่ว่างเปล่าไปเป็นพื้นที่ที่หนาแน่นไปด้วยสิ่งปลูกสร้าง อาทิเช่น อาคารพาณิชย์ บ้านเรือนร้านค้า ฯลฯ ดังนั้นชาวบ้าน/สมาชิกส่วนใหญ่ของชุมชนวัดคุณหญิงสัมพันธ์จึงนิยมสั่งซื้อหรือนำเข้าผลผลิตทางการเกษตรจากตลาดสดในละแวกใกล้เคียง

สำหรับการพาณิชย์กรรมและการบริการ พบว่าภายในชุมชนวัดคุณหญิงสัมพันธ์ มีสถานประกอบการด้านพาณิชย์กรรม สถานประกอบการเทศพาณิชย์ รวมถึงสถานประกอบการด้านบริการ รายละเอียดดังต่อไปนี้

2.10.1 สถานประกอบการด้านพาณิชย์กรรม

1. สถานีบริการน้ำมัน มีจำนวน 2 แห่ง
2. ศูนย์การค้า/ห้างสรรพสินค้า ไม่มี ส่วนใหญ่เป็นซูเปอร์มาร์เก็ต หรือร้านขายของชำ จำนวน 30 ร้าน
3. ตลาดสด จำนวน 1 แห่ง ตลาดนัด จำนวน 1 แห่ง
4. ร้านค้าทั่วไป จำนวนประมาณ 20 ร้าน

2.10.2 สถานประกอบการเทศพาณิชย์

1. สถานขนานูบาล ไม่มี

2.10.3 สถานประกอบการด้านบริการ

1. โรงแรม 2 แห่ง จำนวนห้องพักรวม 200 ห้อง
2. ไม่มีธนาคาร มีตู้กด ATM บริเวณหน้าร้านสะดวกซื้อ
3. สถานที่จำหน่ายอาหารตาม พ.ร.บ.สาธารณสุข 20 ร้าน

2.11 ข้อมูลด้านการเมืองและการปกครองท้องถิ่น

ชุมชนวัดคุมหึงส้มจิ้นมีประธานและกรรมการชุมชน เพื่อทำหน้าที่ในการพัฒนา แก้ไขปัญหา สร้างความสามัคคีของคนในชุมชน รวมถึงมีหน้าที่ช่วยเหลือเทศบาลเกี่ยวกับการดำเนินงานในการบริหารจัดการสาธารณสุขในเขตชุมชนตามที่เทศบาลกำหนด รายชื่อประธานและคณะกรรมการชุมชน มีดังนี้

2.11.1 ประธานกรรมการชุมชน

พรกมล ศรีประทุม

2.11.2 กรรมการชุมชน

1. ปณิดา ศรีประทุม
2. ขนมแข่ง พุกษ์ประพันธ์
3. วิเชียร รถเพ็ชร
4. สำเร็จ มาสัมฤทธิ์
5. วัฒนภรณ์ เลิศเมธาวสุ
6. บรรจง นาคน้อย
7. ธนยศ รุจิจง
8. เอกชัย ศรีประทุม

2.12 ข้อมูลด้านแผนงาน โครงการ และแนวทางการพัฒนาของชุมชน

2.12.1 โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากในพื้นที่ ตาม “โครงการไทยนิยม ยั่งยืน”

เป็นโครงการซ่อมแซมระบบเสียงตามสายในชุมชน ด้วยงบประมาณ 200,000 บาท มีระยะเวลาดำเนินการ 28 วัน ตั้งแต่วันที่ 3 กรกฎาคม พ.ศ. 2561 จนถึงวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2561

2.12.2 โครงการจังหวัดสะอาด เทศบาลเมืองท่าโขลง ปีงบประมาณ 2561

เป็นโครงการที่จัดขึ้นเพื่อรณรงค์ให้คนในชุมชนร่วมใจกันคัดแยกขยะ ลดการใช้ถุงพลาสติก ไม่ทิ้งขยะในที่สาธารณะ และการจัดการขยะมูลฝอยด้วยหลัก 3Rs คือ Reduce Reuse และ Recycle

ส่วนที่ 3 : ผลการวิเคราะห์ชุมชน

3.1 ผลการวิเคราะห์ชุมชนโดยใช้เครื่องมือสำรวจความต้องการของชุมชน

3.1.1 แผนที่เดินดิน

3.1.1.1 วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาทรัพยากรที่มีของชุมชน และแสดงแผนที่ของชุมชนโดยรอบที่ทำการสำรวจ

3.1.1.2 วิธีการดำเนินงาน

1. จัดกลุ่มลงพื้นที่สำรวจชุมชนโดยนัดหมายเพื่อมาประชุมร่วมกัน
2. แบ่งกลุ่มจัดทำแผนที่เดินดินเพื่อให้ข้อมูล
3. แลกเปลี่ยนข้อมูลพร้อมลงมือทำแผนที่เดินดิน
4. มีการสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน

3.1.1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการจัดทำแผนที่เดินดิน พบว่า ชุมชนวัดคุณหญิงสัมพันธ์มีหมู่บ้าน บริษัท และวัดคุณหญิงสัมพันธ์ เพื่อทำกิจกรรมชุมชน ซึ่งปรากฏข้อมูลแผนที่ของชุมชนโดยรอบที่ทำการสำรวจ ดังภาพที่ 3.1

ภาพที่ 3.1 แสดงแผนที่เดินดินของชุมชนวัดคุณหญิงสัมพันธ์

3.1.2 โองชีวิต

3.1.2.1 วัตถุประสงค์

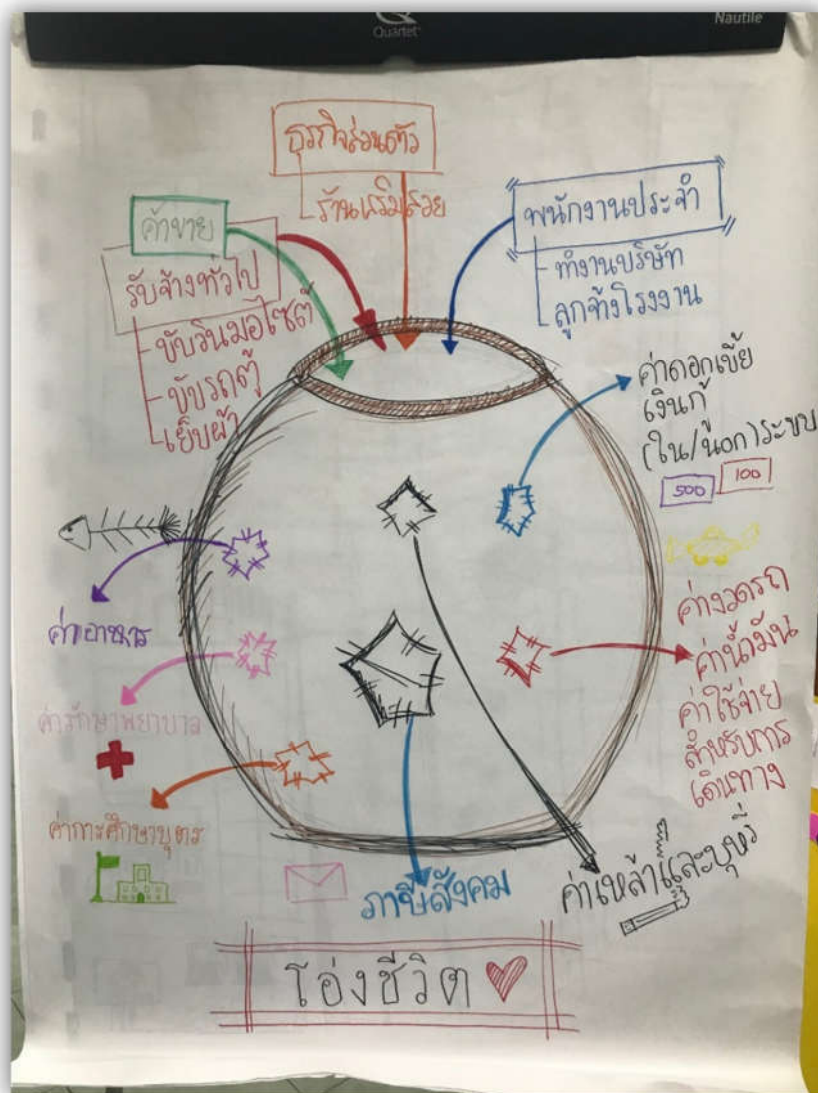
1. เพื่อศึกษารายได้และรายจ่ายของคนในชุมชน
2. ศึกษาปัญหาของชุมชนและหนทางแก้ไขร่วมกัน

3.1.2.2 วิธีดำเนินการ

1. จัดกลุ่มลงพื้นที่สำรวจชุมชนโดยนัดหมายเพื่อมาประชุมร่วมกัน
2. แบ่งกลุ่มจัดทำโองชีวิตเพื่อให้ข้อมูล
3. แลกเปลี่ยนข้อมูลพร้อมลงมือทำโองชีวิต
4. มีการสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน

3.1.2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โองชีวิต แสดงได้ดังภาพที่ 3.2

ภาพที่ 3.2 แสดงภาพโองชีวิตของชุมชนวัดคุณหญิงสัมจีน

จากภาพที่ 3.2 สามารถสรุปข้อมูลรายรับ-รายจ่ายหลักของคนในชุมชนได้ ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงรายรับ-รายจ่ายหลักของประชาชนในชุมชน

รายรับ	รายจ่าย
1. ค่าขาย	1. ค่าอาหาร
2. รับจ้างทั่วไป เช่น ขับมอเตอร์ไซค์รับจ้าง ขับรถตู้ รับจ้างเย็บผ้า	2. ของใช้ส่วนตัว
3. พนักงานประจำ	3. การศึกษาของลูก หลาน
4. ทำงานบริษัท	4. ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า
5. ลูกจ้างโรงงาน	5. ค่าแก๊สหุงต้ม
6. ธุรกิจส่วนตัว เช่น ร้านอาหาร	6. ค่าน้ำมันรถ
	7. ค่ายา ค่ารักษาพยาบาล
	8. ค่าระหนี้สิน ค่าดอกเบี้ยเงินกู้
	9. ค่าห่วย ค่าเหล้าและบุหรี่ย
	10. ค่าเข้ากลุ่ม สมาคม ฯลฯ

3.2 ผลการวิเคราะห์สถานการณ์ของชุมชน

3.2.1 การวิเคราะห์ SWOT ในส่วนของโครงสร้างชุมชน

การศึกษากิจกรรมในส่วนของโครงสร้างชุมชนวัดคุณหญิงส้มจีน หมู่ที่ 14 ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี พบว่า ปัญหาและอุปสรรคต่างๆของชาวบ้านชุมชนวัดคุณหญิงส้มจีน สามารถนำมาวิเคราะห์โดยทฤษฎี SWOT เป็นการวิเคราะห์หาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค เพื่อทราบถึงการดำเนินงานต่อไปในปัจจุบัน อนาคตว่ามีโอกาสขยายตัวได้มากน้อยเพียงใด และนอกจากนี้ยังสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์นำไปปรับปรุงพัฒนาระบบของโครงสร้างชุมชนเพื่อสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียว สร้างความรักและความสามัคคีแก่คนในชุมชนต่อไป รายละเอียดมีดังต่อไปนี้

3.2.1.1 จุดแข็ง

จากการศึกษาข้อมูลพบว่า เป็นส่วนที่มีความสำคัญมากที่ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง มีความสมัครสมานสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน ซึ่งจุดแข็งที่ทำให้โครงสร้างของชุมชนวัดคุณหญิงส้มจีนมีความเข้มแข็ง มีรายละเอียดดังนี้

1. การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ในสังคมชาวบ้านจะอาศัยและพึ่งพากัน อยู่กันฉันพี่น้องมีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกันจึงทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างต่อเนื่องและเป็นกันเอง อีกทั้งยังให้เกียรติซึ่งกันและกัน

2. มีวัดเป็นสถานที่ที่สามารถพัฒนาและเสริมสร้างความพร้อมให้เป็นแหล่งวัฒนธรรม

3. มีสถานศึกษาทั้งโรงเรียนและมหาวิทยาลัย ที่มีความพร้อมและศักยภาพในการจัดการศึกษาอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงชุมชน

3.2.1.2 จุดอ่อน

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ส่วนนี้ทำให้เห็นข้อบกพร่องบางอย่างของชุมชน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการทำงานกิจกรรมในส่วนของโครงสร้างชุมชน รายละเอียดมีดังต่อไปนี้

1. การคมนาคม เนื่องจากความเจริญทางเทคโนโลยียังมีไม่เพียงพอและสภาพทางเศรษฐกิจยังไม่ดีเท่าที่ควรทำให้การเดินทางเข้าออกชุมชนเพื่อทำธุรกิจต่าง ๆ ไม่สะดวกเท่าที่ควร

2. แหล่งน้ำ เนื่องจากชุมชนวัดคุณหญิงส้มจีน ตั้งอยู่ติดกับคลองหนึ่ง ซึ่งมีฝักตบขวางจำนวนมากลอยอยู่ในลำคลอง เป็นเหตุให้น้ำในคลองเน่าเสีย ทำให้คนในชุมชนไม่สามารถนำน้ำจากคลองหนึ่งมาใช้ในการอุปโภคและบริโภค ซึ่งส่งผลกระทบต่อโครงสร้างชุมชน

3. การโทรคมนาคม เนื่องจากเป็นพื้นที่นี้มีการกระจายข่าวสารผ่านการประกาศด้วยเครื่องกระจายเสียงซึ่งมีจำนวนจำกัด ทำให้บางครั้งการติดต่อสื่อสารของชาวบ้านในชุมชนวัดคุณหญิงส้มจีนเกิดการตกหล่นของข้อมูลข่าวสาร

3.2.1.3 โอกาส

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า มีปัจจัยเสริมหลายอย่างที่เกิดขึ้นในชุมชนเนื่องจากชุมชนมีความเข้มแข็ง มีความสมัครสมานสามัคคี อีกทั้งการได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ และเอกชน วัด โรงเรียน ทั้งในปัจจุบันและอนาคตรายละเอียด มีดังนี้

1. มีหน่วยงานเข้ามาช่วยเหลือทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น ธนาคารและสหกรณ์เพื่อการเกษตร วัด โรงเรียน ทำให้ความช่วยเหลือและร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. มีสถานศึกษาตั้งอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกับชุมชน ซึ่งสามารถเปิดโอกาสทางการศึกษาให้เยาวชนมีความรู้นำไปสู่การพัฒนาชุมชนในอนาคต การดำเนินงานไปในทางเดียวกันจึงทำให้การทำงานของชุมชนร่วมกับสถานศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.2.1.4 อุปสรรค

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างล่าช้าหรือล่าบากขึ้น ซึ่งอาจเกิดจากตัวบุคคลหรือสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. สมาชิกในชุมชนบางคนยังไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร เนื่องจากสมาชิกในชุมชนบางคนยังมีความขัดแย้งในตัวบุคคล ยังไม่พอใจในการดำเนินงานของชุมชนจึงทำให้เกิดความขัดแย้งกันเป็นครั้งคราว

2. บางตำแหน่งที่ตั้งของบ้านเรือนในชุมชนอยู่ห่างกัน ทำให้เกิดความล่าช้าต่อการกระจายข่าวสารของทางราชการ

3. ผู้สูงอายุบางท่านยังขาดความรู้ในด้านเทคโนโลยี ดังนั้นจึงทำให้ไม่มีความรู้ ความชำนาญในการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ ส่งผลต่อการให้ความร่วมมือต่อชุมชน ล่าช้า ไม่ทันเวลา และไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

3.2.2 การวิเคราะห์ SWOT วัฒนธรรมที่นำไปสู่ความเข้มแข็งของชาวบ้านในชุมชน

จากการศึกษาประเพณีและวัฒนธรรมของชาวบ้านชุมชนวัดคุณหญิงส้มจีน โดยการสอบถามทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับวัฒนธรรมของชาวบ้าน โดยเฉพาะกลุ่มชาวบ้านดั้งเดิมของชุมชน ซึ่งสามารถนำมาวิเคราะห์ หาจุดเด่น จุดด้อย โอกาส และอุปสรรค เพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนาและอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณี ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.2.2.1 จุดแข็ง

วัฒนธรรมมีส่วนช่วยในการสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนนั้นให้เกิดความสามัคคีกันในกลุ่มคน ชาวบ้านชุมชนวัดคุณหญิงส้มจีน จะมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันในเรื่องต่าง ๆ และมีวัฒนธรรมที่เป็นจุดเด่น ดังนี้

1. มีความร่วมมือร่วมใจกันในการทำงานของชุมชน เมื่อมีการจัดงานต่าง ๆ ขึ้นชาวบ้านก็จะมารวมตัวกันเพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน โดยไม่ต้องให้ใครไปบอก เพียงแต่ให้ผู้นำชุมชนประกาศ ซึ่งแสดงถึงความพร้อมเพียงกันของชาวบ้าน มีความสามัคคีกัน ชุมชนมีฐานความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเมื่อมีกิจกรรมต่าง ๆ ก็สามารถลุล่วงไปด้วยดี

2. มีวัดเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ จากการสอบถามชาวบ้านชาวบ้านชุมชนวัดคุณหญิงสัมปจันส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธจึงมีวัดเป็นศูนย์รวมของหมู่บ้าน มีวัด 1 แห่ง คือ วัดคุณหญิงสัมปจัน ชาวบ้านใช้วัดเป็นตัวเชื่อมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้คนในชุมชนมาทำกิจกรรมร่วมกัน

3.2.2.2 จุดอ่อน

จากการศึกษาวัฒนธรรมประเพณีที่สร้างความสามัคคีในชุมชนวัดคุณหญิงสัมปจันนั้นพบว่า ยังมีบางส่วนที่อาจต้องทำการปรับปรุงแก้ไข ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. เยาวชนรุ่นใหม่ยังไม่ค่อยให้ความสำคัญในการอนุรักษ์ประเพณีและวัฒนธรรมในท้องถิ่นมากเท่าที่ควร ตัวอย่างเช่น ในเทศกาลสงกรานต์จะมีแต่ผู้สูงอายุเท่านั้น ส่วนกลุ่มคนทำงานหรือเยาวชนรุ่นใหม่ที่พักอาศัยในชุมชนส่วนใหญ่ เป็นคนที่มีภูมิลำเนาอื่น แต่มาเช่าบ้านเพื่อพักอาศัยระหว่างทำงานเท่านั้น ส่วนเยาวชนที่มีภูมิลำเนาในชุมชนวัดคุณหญิงสัมปจันตั้งแต่กำเนิด ส่วนมากจะเข้าไปหางานทำในกรุงเทพมหานคร หรือจังหวัดอื่น ๆ ทำให้ในเทศกาลสงกรานต์ จะมีแต่ผู้สูงอายุเข้าร่วมกิจกรรม จึงทำให้ไม่มีผู้สืบทอดวัฒนธรรมที่ผู้ใหญ่คิดขึ้นมา ไม่มีวัฒนธรรมที่ดึงดูดให้คนรุ่นใหม่ได้ดู

2. การให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมสมัยใหม่ ในปัจจุบันเทคโนโลยีก้าวหน้าโดยเฉพาะอินเทอร์เน็ต ที่ช่วยในการสื่อสารข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว อินเทอร์เน็ตสามารถสร้างผลดีให้กับชุมชนในแง่ของการให้ข้อมูลที่เป็นความรู้ที่เป็นประโยชน์ แต่ในทางกลับกันอินเทอร์เน็ตก็มีผลเสีย หากคนเราใช้ในทางที่ผิด ยิ่งไปกว่านั้นยังส่งผลเสียต่อวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามที่บรรพบุรุษสืบทอดกันมา เช่น การแต่งตัว การรักษาวงศ์วานตัว การพูดจา และการที่ไม่เคารพผู้ใหญ่ ฯลฯ เมื่อก่อนเยาวชนส่วนใหญ่ที่มีเวลาช่วงหลังเลิกเรียน หรือช่วงปิดเทอม จะเล่นกีฬาหรือการเล่นพื้นบ้าน ทำให้เยาวชนรู้จักปรับตัวเข้ากับเพื่อน แต่สมัยนี้เด็ก ๆ จะเล่นเกมคอมพิวเตอร์ ทำให้เป็นคนขาดทักษะในการอยู่ร่วมกันในสังคมและอาจมีนิสัยก้าวร้าวชอบใช้ความรุนแรง

3.2.2.3 โอกาส

โอกาส คือ ความเป็นไปได้ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งเป็นปัจจัยเสริมในการเผยแพร่ศิลปะการแสดงออกสู่สายตาของคนทั่วไป ไม่ใช่เฉพาะคนในชุมชนวัดคุณหญิงสัมปจันเท่านั้น ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ความได้เปรียบทางด้านพื้นที่ เนื่องจากพื้นที่ของชุมชนวัดคุณหญิงสัมปจัน ใกล้กับกรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียง ที่มีกิจกรรมหรืองานแสดงสินค้าและวัฒนธรรมบ่อยครั้ง ถ้าหากชาวบ้านในชุมชนมีการพัฒนาฝีมือในการแสดงให้มีความหลากหลายและแปลกใหม่ อาจมีโอกาสดำเนินการคัดเลือกจากจังหวัดให้เป็นตัวแทนเพื่อแสดงศิลปวัฒนธรรมในงานที่จัดขึ้นนั้น ก็จะทำให้ชุมชนมีชื่อเสียงมากขึ้น นอกจากนี้ยังอาจได้รับการจ้างงานจากพื้นที่ต่าง ๆ ทำให้ชาวบ้านในชุมชนมีงานทำมากขึ้น และรายได้ของชุมชนก็จะมากขึ้นตามไปด้วย

2. การทำเป็นหนังสือเผยแพร่วัฒนธรรมไปยังชุมชนใกล้เคียง เพื่อเผยแพร่วัฒนธรรมให้เป็นที่รู้จัก หรือเป็นการชักชวนให้อยากมาเที่ยวในงานประเพณีต่าง ๆ ของชุมชนวัดคุณหญิงสัมปจัน ทำให้ชุมชนวัดคุณหญิงสัมปจันเป็นที่รู้จักมากขึ้น อาจทำให้มีรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

3.2.2.4 อุปสรรค

อุปสรรค คือ ปัจจัยต่าง ๆ ที่อาจทำให้เกิดเสื่อมหรือสูญหายของวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่น อันเนื่องมาจากการขาดสมาชิกที่เป็นเยาวชนที่จะมาสานต่อ

3.2.3 การวิเคราะห์ SWOT เศรษฐกิจในชุมชน

การดำเนินงานทางเศรษฐกิจของชุมชนวัดคุณหญิงสัมฉิน ผู้จัดทำโครงการได้รับทราบถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ของชาวบ้านชุมชนวัดคุณหญิงสัมฉิน ในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจของชุมชน ซึ่งสามารถแยกแยะปัญหาอุปสรรคนามาวิเคราะห์โดยทฤษฎี SWOT เป็นการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย โอกาส และอุปสรรค เพื่อนำไปสู่การทราบถึงการดำเนินงานต่อไปในอนาคต ว่ามีโอกาขยายตัวได้มากน้อยเพียงใด และนอกจากนี้ยังสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์นำไปปรับพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน ไม่ว่าจะเป็นผลิตภัณฑ์ หรือสินค้าจากชุมชนให้ตรงตามความต้องการของตลาดต่อไป ซึ่งผลการวิเคราะห์ มีดังนี้

3.2.3.1 จุดแข็ง

เป็นส่วนที่มีความสำคัญมากเพราะเป็นตัวชี้วัดของความสำเร็จของการดำเนินงานซึ่งจุดแข็งทางเศรษฐกิจของชุมชนวัดคุณหญิงสัมฉิน มีดังนี้

1. ชุมชนสามารถประกอบอาชีพได้ด้วยตนเอง ในเรื่องของการค้าขาย การรับจ้าง การบริการ ส่งผลดีต่อระบบเศรษฐกิจถ้าในชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้ในเรื่องของการประกอบอาชีพ
2. ชุมชนมีโครงสร้างการคมนาคมขนส่งที่เชื่อมต่อไปยังเมืองใหญ่ และจังหวัดใกล้เคียง เช่น กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

3.2.3.2 จุดอ่อน

จากการศึกษาและพูดคุยแลกเปลี่ยนกับชาวบ้านชุมชนวัดคุณหญิงสัมฉิน ทำให้สามารถวิเคราะห์จุดอ่อนของชาวบ้านชุมชนวัดคุณหญิงสัมฉิน ได้ดังนี้

1. ขาดการรวมกลุ่มที่เข้มแข็ง เพื่อร่วมกันเป็นกลุ่มผู้ผลิต
2. ไม่มีแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชน

3.2.3.3 โอกาส

1. ได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐ โดยการส่งเสริมให้ชุมชนได้มีการประกอบอาชีพจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น สหกรณ์จังหวัดปทุมธานี ได้เข้ามาให้การอบรมการจัดทำบัญชีครัวเรือน สำนักงานพัฒนาสังคมอำเภอคลองหลวง ได้เข้ามาส่งเสริมการพัฒนาอาชีพ และการรวมกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ให้แก่ชาวบ้านในชุมชน ทำให้เศรษฐกิจชุมชนดีขึ้น

2. สภาพพื้นที่และลักษณะภูมิอากาศที่เอื้ออำนวยต่อการประกอบอาชีพ เนื่องจากสภาพพื้นที่และลักษณะภูมิอากาศของชุมชนวัดคุณหญิงสัมฉิน ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ที่ไม่ห่างไกลจากกรุงเทพมหานคร ทำให้ผลิตภัณฑ์ของชุมชนสามารถกระจายไปขายในพื้นที่ต่าง ๆ ภายในประเทศได้สะดวก ในหลายช่องทาง การคมนาคม เช่น เครื่องบิน รถยนต์ส่วนตัว ฯลฯ

3.2.3.4 อุปสรรค

1. ชาวบ้านในชุมชนวัดคุณหญิงสัมฉินขาดประสบการณ์ ในการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ทางหัตถกรรม รวมถึงการผลิตผลทางเกษตรกรรม ซึ่งสามารถนำไปประกอบเป็นอาชีพเสริมให้กับคนในชุมชนได้
2. การรวมกลุ่มของคนในชุมชนเป็นไปได้ยาก เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่ในชุมชนเป็นที่พักอาศัย และชุมชนยังขาดการส่งเสริมให้จัดกิจกรรมอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากกิจกรรมที่วัดคุณหญิงสัมฉินจัดขึ้น

3.2.4 การวิเคราะห์ SWOT การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

จากการสำรวจชุมชนวัดคุณหญิงสัมพันธ์ พบว่า ชาวบ้านตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนของชุมชนมากขึ้น เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการทิ้งขยะลงคลอง เพราะจะส่งผลโดยตรงต่อความเป็นอยู่ของคนในชุมชน ข้อมูลเหล่านี้ได้นำมาทำการวิเคราะห์โดยใช้หลักการ SWOT ซึ่งเป็นการหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค เพื่อนำไปสู่การป้องกันการรับรู้ถึงปัญหา เป็นแนวทางที่จะต้องปฏิบัติและแก้ไขต่อไป ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.2.4.1 จุดแข็ง

เนื่องจากชุมชนวัดคุณหญิงสัมพันธ์ มีคลองหนึ่งผ่านกลางชุมชน ทำให้เป็นแหล่งน้ำที่ชาวบ้านบางส่วนใช้เป็นแหล่งอุปโภค ส่วนการบริโภคจะได้น้ำจากน้ำประปาและน้ำฝน

3.2.4.2 จุดอ่อน

จากการศึกษาพบว่า ชาวบ้านยังไม่เข้าใจในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนของชุมชนเท่าที่ควร โดยไม่รู้ว่าทรัพยากรธรรมชาตินั้นมีคุณค่าและประโยชน์ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. มีการจัดการกับสิ่งแวดล้อมไม่ดีเท่าที่ควร สิ่งแวดล้อมโดยทั่วไปในพื้นที่ถึงจะอยู่ในระดับดีแต่ชาวบ้านบางกลุ่มยังขาดการบริหารจัดการที่ดี โดยเฉพาะปัญหาเรื่องขยะมูลฝอยที่พบในชุมชน เนื่องจากบ้านในแต่ละหลังในชุมชนยังมีถังขยะไม่ครบทุกหลังคาเรือน และทางหน่วยงานราชการไม่ได้กำหนดวันในการมาเก็บขยะในชุมชนที่ชัดเจน ทำให้ขยะที่เกิดจากบ้านแต่ละหลังในชุมชนล้นออกมานอกถังขยะ

ภาพที่ 3.3 แสดงภาพปัญหาขยะมูลฝอยล้นถังที่เกิดขึ้นในชุมชน

3.2.4.3 โอกาส

มีการปลูกจิตสำนึกในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ โดยการจัดนิทรรศการหรือการอบรมหรือมีการจัดตั้งโครงการอนุรักษ์ธรรมชาติภายในชุมชน ภายใต้การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ

ในเรื่องของงบประมาณหรือเป็นผู้นำโครงการให้แก่เยาวชนในหมู่บ้านเพื่อเป็นการปลูกจิตสำนึกให้เยาวชนรักธรรมชาติ มีการจัดระเบียบชุมชนรักษาความสะอาดในที่สาธารณะ มีการกำจัดขยะที่ถูกต้องและลดการใช้ผลิตภัณฑ์ที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น โฟม ถุงพลาสติก สารเคมี นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมดูแลรักษาแหล่งน้ำต่าง ๆ เป็นประจำอีกด้วย

3.2.4.4 อุปสรรค

ชาวบ้านบางกลุ่มยังไม่ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่เท่าที่ควร ไม่ค่อยรักษาความสะอาดทิ้งขยะไม่เป็นที่ ทำให้เกิดการเน่าเหม็นกลายเป็นแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรคเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ

3.2.5 การวิเคราะห์ SWOT วิธีประชาธิปไตยในชุมชน

การศึกษากิจกรรมทางวิถีประชาธิปไตยของชุมชนวัดคุณหญิงส้มจีน พบปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ของชาวบ้านชุมชนวัดคุณหญิงส้มจีน สามารถนำมาวิเคราะห์โดยทฤษฎี SWOT เป็นการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค เพื่อทราบถึงการดำเนินงานต่อไปในอนาคต ว่ามีโอกาสมายาวตัวได้มากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ยังสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์นำไปปรับปรุงและพัฒนาระบบการดำเนินงานกิจกรรมทางวิถีประชาธิปไตยของชุมชน เพื่อให้เกิดความเสมอภาคและความเป็นระเบียบวินัยในชุมชน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.2.5.1 จุดแข็ง

เมื่อต้องการความช่วยเหลือหรือความร่วมมือร่วมใจของคนในชุมชน ผู้นำชุมชนจะเรียกประชุมสมาชิกชุมชน ณ วัดคุณหญิงส้มจีน โดยสมาชิกที่มาประชุมจะร่วมกันตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ

3.2.5.2 จุดอ่อน

เป็นส่วนที่ทำให้การดำเนินกิจกรรมทางวิถีประชาธิปไตยในชุมชนดำเนินไปอย่างล่าช้าหรือขาดประสิทธิภาพ ซึ่งผลเสียที่เกิดขึ้นอาจส่งผลกระทบต่อชุมชนและบุคคลในชุมชนทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งส่วนมากเกิดจากตัวของบุคคลในชุมชน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ขาดความรู้ความเข้าใจในหลักประชาธิปไตย กล่าวคือ ชาวบ้านบางส่วนยังยึดถือความคิดของตนเองเป็นหลัก ไม่ค่อยยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่นหรือไม่ยอมฟังเสียงข้างมาก
2. การไม่โปร่งใสในการเลือกตั้ง การซื้อสิทธิ์ขายเสียงนั้นมีตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันซึ่งเป็นเรื่องที่แก้ไขได้ยาก ส่วนมากจะทำการซื้อเสียงด้วยเงินและให้ข้อตกลงว่าถ้าได้รับเลือกตั้งแล้ว จะดำเนินโครงการต่าง ๆ ให้กับชาวบ้าน ซึ่งเป็นข้อตกลงที่หลอกลวงให้ชาวบ้านหลงเชื่อ
3. นอนหลับทับสิทธิ์ กล่าวคือ บางครอบครัวขาดการเข้าร่วมประชุม อาจไม่รู้เรื่องราวในมติที่ประชุม เช่น ไม่ทราบวันเลือกตั้ง ไม่ทราบว่าใครลงสมัครรับเลือกตั้ง จึงอาจทำให้เสียสิทธิ์ในการเลือกตั้งซึ่งจะมีผลเสียต่าง ๆ มากมายตามมาทีหลัง เช่น ไม่มีสิทธิ์ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (สอบต.) สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด (สอบจ.) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) รวมถึงไม่มีสิทธิ์ร่างกฎหมายและไม่มีสิทธิ์รับราชการ

3.2.5.3 โอกาส

เป็นส่วนที่ชุมชนน่าจะได้รับจากหน่วยงานของภาครัฐ และเอกชน ทั้งในเรื่องความรู้และประสบการณ์ในการดำเนินกิจกรรมทางวิถีประชาธิปไตย ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. มีการจัดอบรมเกี่ยวกับการเลือกตั้ง คือ หน่วยงานทางราชการควรออกมาแนะนำให้ ความรู้และทำความเข้าใจกับประชาชน เกี่ยวกับการเลือกตั้งให้มากยิ่งขึ้นและชักชวนให้ชาวบ้านที่มีสิทธิ์ในการ เลือกตั้งทุกคน ออกมาใช้สิทธิ์และรณรงค์อย่าซื้อสิทธิ์ขายเสียง

2. มีการอบรมแนะนำให้ความรู้เกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยให้ชาวบ้าน ได้รับรู้และเข้าใจมากยิ่งขึ้น

3.2.5.4 อุปสรรค

เป็นส่วนที่ทำให้เกิดปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินกิจกรรมทางวิถีประชาธิปไตยใน ชุมชน ซึ่งกิจกรรมอาจหยุดชะงักหรือขาดการเชื่อมต่อระหว่างผู้นำชุมชนกับชาวบ้านในชุมชน ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. ชาวบ้านบางส่วนไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการเข้าประชุมประจำเดือน เนื่องจาก ชาวบ้านบางส่วนเกิดความเหน็ดเหนื่อยจากการทำงานจึงไม่ยอมเข้าร่วมประชุม หรือมีความขัดแย้งส่วนตัว ระหว่างตัวบุคคล

2. ขาดผู้ที่มีความสามารถทางการเมืองที่จะมาดำรงตำแหน่งต่อไป กล่าวคือ ขาดบุคคล ที่มีทักษะความสามารถและประสบการณ์ทางการเมือง อีกทั้งคนในปัจจุบันหันไปประกอบอาชีพส่วนตัว มากขึ้น จึงไม่ค่อยให้ความสนใจการเมืองเท่าที่ควร

3.2.6 การวิเคราะห์ SWOT การสร้างความสมานฉันท์ในชุมชน

ในชุมชนหนึ่ง ๆ ย่อมมีความสัมพันธ์กัน มีการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกันและพึ่งพา อาศัยซึ่งกันและกัน แต่ในการอยู่ร่วมกันนั้นทุกคนจำเป็นจะต้องมีความรักใคร่สมัครสมานสามัคคีกัน มีความ กลมเกลียวกัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กันแบ่งปันซึ่งกันและกัน เมื่ออยู่ร่วมกันแล้วจะต้องมีการทะเลาะบาดหมางกันบ้าง เป็นธรรมดา เพราะฉะนั้นการที่จะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขได้นั้นทุกคนจะต้องรู้จักการให้อภัยและเข้าใจกัน มีน้ำใจ มีจิตใจกว้างขวาง คุณธรรมเหล่านี้จะนำพาทุกคนในชุมชนหรือท้องถิ่นนั้น ๆ พบแต่ความสุขความเจริญ ชุมชนวัดคุณหญิงสัมพันธ์ มีความสมานฉันท์ที่สามารถเป็นแบบอย่างแก่ชุมชนอื่นได้เป็นอย่างดี โดยสามารถทำ การวิเคราะห์ได้ตามหัวข้อหลัก ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.2.6.1 จุดแข็ง

โดยส่วนมากจุดแข็งของการสร้างความสมานฉันท์ จะเป็นเรื่องการประนีประนอมในการ เสียค่าปรับและความรักใคร่สามัคคีกลมเกลียวกัน การทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันในชุมชน ซึ่งสามารถสรุป ออกมาได้พอสังเขป ดังนี้

1. การเสียค่าปรับ โดยส่วนมากแล้วการเสียค่าปรับจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อมีการกระทำ ความผิด เช่น การชกต่อยการทะเลาะวิวาท การล่วงเกินสิทธิของผู้อื่นทั้งทางด้านร่างกายและทรัพย์สิน ทั้งที่ เป็นสังหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์ ถ้าหากมีการกระทำผิด จะมีการปรับเงินชดใช้ค่าเสียหาย ซึ่ง ขั้นตอนแรกจะพิจารณาจากทั้งสองฝ่ายโดยใช้วิธีการประนีประนอม ถ้าหากยอมความกันไม่ได้ก็จะเจรจาโดยมี ผู้นำชุมชนเป็นผู้ตัดสินพิจารณา ต่อมาคือ สถานีตำรวจ ศาลจังหวัด ตามลำดับ

2. การประนีประนอม ถือเป็นจุดแข็งของชุมชนวัดคุณหญิงสัมพันธ์ เพราะนับตั้งแต่มีการ ก่อตั้งชุมชนขึ้นยังไม่เคยมีเหตุการณ์ที่ร้ายแรง ส่วนน้อยก็จะตกลงได้ที่ผู้นำชุมชน แต่ส่วนมากแล้วเรื่องราว เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้น จะมีการประนีประนอมกันได้ในการพิจารณาของผู้นำชุมชน นับว่าเป็นการสร้าง ความสมานฉันท์ในชุมชนได้เป็นอย่างดี

3. ความสามัคคีรักใคร่กลมเกลียวกัน ด้วยเหตุที่การที่ชาวบ้านมีการประนีประนอมกันนั้น ส่งผลให้ชาวบ้านมีความรักใคร่สมัครสมานสามัคคีกัน ซึ่งเป็นจุดแข็งอีกข้อหนึ่งของชุมชนวัดคุณหญิงสัมพันธ์

4. การทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันในชุมชน ผู้นำชุมชนจะชักชวนและนำพาชาวบ้านในชุมชนรวมกันจัดตั้งกลุ่มขึ้นเอง เช่น กลุ่มพัฒนาชุมชน กลุ่มสิ่งแวดล้อม โครงการร่วมกันอนุรักษ์ลำคลอง กลุ่มเหล่านี้ส่วนก่อให้เกิดความสามัคคีและความสมานฉันท์กันในชุมชนได้

3.2.6.2 จุดอ่อน

จุดอ่อนของความสมานฉันท์ในชุมชน โดยส่วนมากแล้วจะเป็นเรื่องความยาเกรงต่อกฎของชุมชนลดลง ข้อตกลงของชุมชนไม่เด็ดขาดสามารถประนีประนอมได้ สิ่งเหล่านี้กลายเป็นจุดอ่อนของชุมชนซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ความยาเกรงต่อของชุมชนลดลง ด้วยเหตุที่มีการประนีประนอมมากเกินไปนั้น ก็มีผลเสียเหมือนกับดาบสองคมที่มีทั้งด้านบวกและด้านลบ ซึ่งทำให้เกิดความเคยตัวและไม่หยุดพฤติกรรมก้าวร้าวและนิสัยที่ไม่ดีก่อให้เกิดปัญหาซ้ำซากบ่อย ๆ ขึ้นได้

2. กฎชุมชนหรือข้อตกลงร่วมกันของชุมชนไม่เด็ดขาด ด้วยเหตุที่กฎชุมชนนั้นสามารถยืดหยุ่นได้ จึงทำให้คนในชุมชนบางคนไม่เกรงกลัวบทลงโทษเพราะคิดว่าถ้าหากทำสิ่งที่ผิดสิ่งนั้นลงไปแล้วบทลงโทษ ก็เพียงแค่ว่ากล่าวตักเตือนหรือเสียค่าปรับเล็กน้อย ๆ เท่านั้น

3.2.6.3 โอกาส

โอกาสของการสร้างความสมานฉันท์ของคนในชุมชนมีหลายแนวทางที่เป็นไปได้ เช่น หน่วยงานจากภาครัฐอาจจะให้งบประมาณแก่ชุมชน ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเล่นกีฬา การรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด ซึ่งเป็นวิธีการส่งเสริมสมานฉันท์ภายในชุมชน

3.2.6.4 อุปสรรค

สังคมทั่วไปไม่ว่าจะเป็นสังคมเมืองหรือสังคมชนบท ในการทำกิจกรรม การทำงาน หรือการประกอบอาชีพต่าง ๆ ล้วนมีอุปสรรคเกิดขึ้น อุปสรรคในการสร้างความสมานฉันท์ในชุมชนได้ทำการวิเคราะห์อุปสรรคสามารถสรุปออกมาได้พอสังเขป ดังนี้

1. ขาดบุคลากร เนื่องจากชุมชนวัดคุณหญิงสัมพันธ์ขาดบุคลากรที่มีความรู้เรื่องเกี่ยวกับวิธีการสร้างความสมานฉันท์ในชุมชน จำเป็นจะต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเพื่อจะสร้างความสมานฉันท์ให้เกิดขึ้นในชุมชนได้

2. การขาดความรู้ ถ้าหากสมาชิกในชุมชนบางส่วนมีพื้นฐานในการศึกษาน้อยก็ทำให้ขาดความรู้ด้านวิชาการซึ่งจะมีผลกระทบต่อความรู้ความเข้าใจในเรื่องการสร้างความสมานฉันท์ได้

3.2.7 การวิเคราะห์ SWOT การสร้างภูมิคุ้มกันของชุมชน

การสำรวจข้อมูลในพื้นที่ของชุมชนวัดคุณหญิงสัมพันธ์ ในการสร้างภูมิคุ้มกันเตรียมความพร้อมของชีวิต จิตใจ สังคม และสิ่งแวดล้อมรอบข้าง พบว่า ชาวบ้านให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมทุกด้านของชุมชน เพื่อเป็นการเสริมสร้างสุขภาพจิต ชีวิต สังคม และสิ่งแวดล้อมของชุมชนให้อยู่เย็นเป็นสุข ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.2.7.1 จุดแข็ง

เป็นส่วนที่สำคัญมากเพราะเป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จของการดำเนินงาน ซึ่งจุดแข็งการสร้างภูมิคุ้มกันของชุมชนวัดคุณหญิงสัมพันธ์ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. มีอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) อยู่ในชุมชนวัดคุณหญิงสัมพันธ์ ชาวบ้านที่เข้ารับการ รักษาที่สถานีอนามัย ส่วนใหญ่จะได้รับการดูแลในด้านการตรวจสุขภาพร่างกาย จิตใจ และการบำบัดรักษา ส่วนผู้ป่วยที่พิการทางด้านร่างกาย เช่น หูหนวก ตาบอด แขนขาใช้งานไม่ได้ จะได้รับการดูแลจากภาครัฐเป็นอย่างดี

2. ในสภาพของสังคมในชุมชนวัดคุณหญิงสัมพันธ์ มีความเป็นอยู่อย่างมีความสุข ไม่มีการ ทะเลาะวิวาท ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นส่วนมาก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องอาหารการกิน เรื่องการช่วยเหลือ งานต่าง ๆ เช่น งานศพ งานบุญประจำปี งานวันสงกรานต์ เป็นต้น

3.2.7.2 จุดอ่อน

ในชุมชนไม่มีสถานีอนามัยภายในชุมชน เมื่อเกิดการเจ็บป่วยเบื้องต้นหรืออุบัติเหตุที่ไม่ ร้ายแรง ไม่สามารถทำการปฐมพยาบาลได้ จำเป็นต้องนำผู้ป่วยหรือผู้บาดเจ็บส่งโรงพยาบาลด้านนอกชุมชน

3.2.7.3 โอกาส

โอกาสในการสร้างภูมิคุ้มกันของชุมชน จำเป็นอย่างยิ่งที่จะได้รับการสนับสนุน ซึ่งมี รายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การได้รับการช่วยเหลือจากภาครัฐและเอกชน ในเรื่องของบัตรประกันสุขภาพทำให้ มีสิทธิในการเข้ารับการรักษาที่แตกต่างกันออกไป สำหรับโรคที่พบในชุมชนวัดคุณหญิงสัมพันธ์ ได้แก่ โรคความ ดันโลหิตสูง โรคเบาหวาน โรคเรื้อรัง และโรคเกี่ยวกับทางเดินหายใจ เป็นต้น

2. การรักษาสุขภาพ มีบัตรประกันสุขภาพ 30 บาทรักษาทุกโรค ตามนโยบายของ รัฐบาลที่ช่วยเพิ่มสิทธิในการรักษาพยาบาลให้แก่ชาวชุมชนวัดคุณหญิงสัมพันธ์

3. การให้วัคซีนป้องกันโรคต่าง ๆ แก่เด็กในชุมชนอย่างครอบคลุมและทั่วถึง เช่น วัคซีน ป้องกันโรคหัด โรคบาดทะยัก และโรคโปลิโอ เป็นต้น

3.2.7.4 อุปสรรค

อุปสรรคที่พบในชุมชนวัดคุณหญิงสัมพันธ์ถือได้ว่ามีส่วนน้อย ซึ่งจากการวิเคราะห์ พบว่า มีผลต่อสภาพความเป็นอยู่ทางด้านต่าง ๆ ของคนในชุมชนวัดคุณหญิงสัมพันธ์อยู่บ้าง ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. คนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ในเรื่องเทคโนโลยี โดยเฉพาะบุคคลทั่วไปและผู้สูงอายุ จะ ไม่ค่อยให้ความสำคัญในเรื่องของการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ที่เข้ามามีบทบาทในการใช้ชีวิตของคนในชุมชน

2. สนามเด็กเล่นของชุมชนมีอุปกรณ์ส่วนใหญ่มีสภาพชำรุด อาจทำให้เด็กได้รับ อุบัติเหตุและอันตรายจากการเล่น ดังนั้นภาครัฐควรให้การสนับสนุนโดยการจัดหาอุปกรณ์มาให้ใหม่ เพื่อให้ เด็กได้เล่นและฝึกทักษะของตนเองอย่างเต็มที่และปลอดภัย

3. สภาพอากาศที่ร้อนเกินไป ทำให้คนในชุมชนต้องระมัดระวังในเรื่องของการ รับประทานอาหาร เพื่อหลีกเลี่ยงโรคที่อาจจะเกิดขึ้นเกี่ยวกับระบบทางเดินอาหาร เช่น โรคท้องร่วง เป็นต้น

4. ลักษณะการรับประทานอาหารส่วนใหญ่เป็นการรับประทานแบบง่าย ๆ ไม่ค่อยคำนึงถึง คุณค่าทางด้านโภชนาการว่าครบ 5 หมู่หรือไม่ และมีนิสัยการรับประทานอาหารแบบดั้งเดิม เช่น การ รับประทานอาหารแบบสุก ๆ ดิบ ๆ อยู่เป็นประจำไม่ค่อยเปลี่ยนชนิดของอาหาร

3.3 ผลการวิเคราะห์ครัวเรือนเป้าหมายในชุมชนวัดคุณหญิงส้มจีน

3.3.1 การวิเคราะห์ SWOT ของโครงสร้างของครัวเรือนเป้าหมาย

การศึกษากิจกรรมในส่วนโครงสร้างครัวเรือนเป้าหมายของชุมชนวัดคุณหญิงส้มจีน พบว่า ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ของครัวเรือนเป้าหมายสามารถนำมาวิเคราะห์โดยทฤษฎี SWOT เป็นการวิเคราะห์ หาดจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค เพื่อทราบถึงการดำเนินงานต่อไปในปัจจุบันและอนาคต ว่ามีโอกา สขยายตัวได้มากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ยังสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ไปปรับปรุงพัฒนาระบบ โครงสร้างของครัวเรือนเป้าหมาย เพื่อสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียว สร้างความรักและความสามัคคีแก่ สมาชิกในครัวเรือนต่อไป

3.3.1.1 จุดแข็ง

จากการศึกษาข้อมูลพบว่า ส่วนสำคัญที่จะทำให้ครัวเรือนเป้าหมายมีความเข้มแข็ง สมัครสมานสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. ครัวเรือนเป้าหมายมีความสามัคคี สมาชิกในครัวเรือนให้ความร่วมมือต่อการทำ กิจกรรมต่าง ๆ พุ่มเทร่างกายและแรงใจอย่างเต็มที่ เพื่อให้กิจกรรมต่าง ๆ นั้นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ
2. หัวหน้าครัวเรือนเป้าหมายมีความเป็นผู้นำ มีศักยภาพในการจัดการปัญหาต่าง ๆ ใน ครัวเรือนได้ตามขั้นตอนที่ได้เตรียมไว้ สมาชิกในครัวเรือนให้ความเคารพและไว้วางใจในหัวหน้าครัวเรือน
3. สมาชิกในครัวเรือนเป้าหมายมีการช่วยเหลือเกื้อกูลพึ่งพาอาศัยกัน ทำให้สภาพแวดล้อม ในครัวเรือนเป้าหมายเป็นกันเอง

3.3.1.2 จุดอ่อน

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล พบข้อบกพร่องบางอย่างของครัวเรือนเป้าหมายซึ่ง จะส่งผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตประจำวัน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การคมนาคม เนื่องจากถนนที่ครัวเรือนเป้าหมายใช้สัญจรในทุก ๆ วัน ไม่ได้มีการเท คอนกรีตหรือลาดยางมะตอย ทำให้บางครั้งที่เกิดฝนตกจะส่งผลต่อการเดินทางเข้า-ออกจกบ้าน
2. แหล่งน้ำ เนื่องจากชุมชนวัดคุณหญิงส้มจีน มีคลองหนึ่งผ่านกลางชุมชน ซึ่งมี ผักตบชวาลอยอยู่ในคลองเป็นจำนวนมาก ซึ่งสมาชิกในครัวเรือนเป้าหมายนิยมใช้น้ำจากคลองหนึ่งมาใช้ในการ อุปโภค เนื่องจากครัวเรือนเป้าหมายไม่ได้มีรายได้ที่มากพอจะใช้น้ำในการอุปโภคจากน้ำประปา
3. การโทรคมนาคม เนื่องจากเป็นบริเวณที่ตั้งของครัวเรือนเป้าหมาย ไม่ได้อยู่ในแนว เครื่องกระจายเสียงของชุมชนวัดคุณหญิงส้มจีน มักทำให้เกิดการตกหล่นของข้อมูลข่าวสารที่ประกาศผ่านตาม เสียงตามสายจากผู้นำชุมชน

3.3.1.3 โอกาส

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า มีปัจจัยเสริมหลายอย่างที่เกิดขึ้นในครัวเรือนเป้าหมาย เนื่องจากสมาชิกในครัวเรือนเป้าหมายมีความเข้มแข็ง ความสมัครสมานสามัคคี อีกทั้งการได้รับการสนับสนุน บางส่วนจากภาครัฐและเอกชน วัด โรงเรียน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. มีหน่วยงานเข้ามาช่วยเหลือทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น ธนาकारและสหกรณ์เพื่อ การเกษตร วัด โรงเรียน ทำให้การทำกิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. มีสถานศึกษาทั้งโรงเรียนและมหาวิทยาลัยที่มีความพร้อมและมีศักยภาพในการจัดการศึกษาอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงชุมชน ถือเป็นโอกาสทางการศึกษาให้สมาชิกในครัวเรือนเป้าหมายมีความรู้ ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาครัวเรือนในอนาคตได้

3.3.1.4 อุปสรรค

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างล่าช้าและลำบากขึ้น ซึ่งอาจเกิดจากตัวบุคคลหรือสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. สมาชิกในครัวเรือนเป้าหมายบางคนยังไม่มีเวลามากพอที่จะเข้าร่วมกิจกรรม อาจเกิดจากการประกอบอาชีพ ทำให้ไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร
2. ที่ตั้งของครัวเรือนเป้าหมายอยู่ห่างจากศูนย์กลางของชุมชน ทำให้เกิดความลำบากต่อการกระจายข่าวสารของทางราชการ
3. สมาชิกของครัวเรือนเป้าหมายยังขาดความรู้ในด้านเทคโนโลยี เนื่องจากสมาชิกส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุและเด็กเล็ก จึงไม่มีความรู้ความชำนาญในการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ ส่งผลต่อการให้ความร่วมมือต่อชุมชนในการทำกิจกรรมด้านต่าง ๆ

3.3.2 การวิเคราะห์ SWOT เศรษฐกิจภายในครัวเรือนเป้าหมาย

การดำเนินงานทางเศรษฐกิจของครัวเรือนเป้าหมาย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนวัดคุณหญิงสัมพันธ์ ผู้จัดทำโครงการได้รับทราบถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ของครัวเรือนเป้าหมาย ในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ซึ่งสามารถแยกแยะปัญหาอุปสรรคนามาวิเคราะห์โดยทฤษฎี SWOT เป็นการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย โอกาส และอุปสรรค เพื่อนำไปสู่การทราบถึงการดำเนินงานต่อไป นอกจากนี้ยังสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์นำไปปรับปรุงและพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน ไม่ว่าจะเป็นด้านผลิตภัณฑ์หรือสินค้าจากครัวเรือนให้ตรงตามความต้องการของตลาดต่อไป โดยมีผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

3.3.2.1 จุดแข็ง

ครัวเรือนเป้าหมายสามารถประกอบอาชีพได้ด้วยตนเอง ในเรื่องของการค้าขายและการรับจ้าง ส่งผลดีต่อระบบเศรษฐกิจภายในครัวเรือน เนื่องจากสมาชิกในครัวเรือนสามารถพึ่งตนเองได้ในเรื่องของการประกอบอาชีพ

3.3.2.2 จุดอ่อน

ครัวเรือนเป้าหมายไม่มีอาชีพเสริม ทำให้รายได้ส่วนใหญ่เกิดจากการประกอบอาชีพหลัก

3.3.2.3 โอกาส

ได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานทางภาครัฐ หน่วยงานทางภาครัฐให้การส่งเสริมทางเศรษฐกิจของครัวเรือนเป้าหมาย โดยการส่งเสริมให้สมาชิกในครัวเรือนในวัยอื่น ๆ เช่น วัยทำงาน ได้มีการประกอบอาชีพเสริม เช่น สำนักงานพัฒนาสังคม อำเภอลองหลวง ได้เข้ามาส่งเสริมการพัฒนาอาชีพ และสอนทางเลือกในการประกอบอาชีพเสริมแก่สมาชิกในครัวเรือนเป้าหมาย

3.3.2.4 อุปสรรค

สมาชิกในครัวเรือนไม่มีความรู้หรือความคิดสร้างสรรค์ในการคิดในการประกอบอาชีพเสริม เพื่อเพิ่มรายได้ภายในครัวเรือน

3.3.3 การวิเคราะห์ SWOT การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนของครัวเรือนเป้าหมาย

จากการสำรวจครัวเรือนเป้าหมายในชุมชนวัดคุณหญิงสัมพันธ์ พบว่า สมาชิกในครัวเรือนต่างตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนมากขึ้น เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรธรรมชาติรอบๆ ครัวเรือน เช่น ปริมาณขยะในคลองหนึ่ง เนื่องจากส่งผลโดยตรงต่อการดำรงชีวิตประจำวันของสมาชิกในครัวเรือนในแง่ของกลิ่นรบกวน ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ได้นำมาทำการวิเคราะห์โดยใช้หลักการ SWOT ซึ่งเป็นการหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคเพื่อนำไปสู่การป้องกัน การรับรู้ถึงปัญหาและเป็นแนวทางที่จะต้องปฏิบัติและแก้ไขต่อไป ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.3.3.1 จุดแข็ง

การใช้ทรัพยากรน้ำในคลองหนึ่งร่วมกันภายในชุมชนเพื่อการอุปโภคและบริโภค

3.3.3.2 จุดอ่อน

มีการจัดการสิ่งแวดล้อมไม่ดีเท่าที่ควรโดยเฉพาะปัญหาเรื่องขยะ เนื่องจากครัวเรือนเป้าหมายมีถังขยะไม่ครบทุกหลังคาเรือน และทางหน่วยงานราชการไม่ได้กำหนดวันในการมาเก็บขยะในชุมชนที่ชัดเจน ทำให้ขยะล้นออกมานอกถังขยะ

3.3.3.3 โอกาส

จากการศึกษาพบว่า โอกาสที่สมาชิกในครัวเรือนเป้าหมาย จะได้รับปัจจัยเสริมเรื่องการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนของชุมชนมีหลายด้าน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. มีการปลูกจิตสำนึกในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ โดยการจัดบอร์ดประชาสัมพันธ์ โครงการอนุรักษ์ธรรมชาติภายในชุมชนภายใต้การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ในเรื่องของงบประมาณและการเป็นผู้นำโครงการให้แก่เยาวชนในหมู่บ้าน เพื่อเป็นการปลูกจิตสำนึกให้เยาวชน รักษาธรรมชาติ มีการจัดระเบียบชุมชน รักษาความสะอาดที่สาธารณะ มีการกำจัดขยะที่ถูกวิธี และลดการใช้ผลิตภัณฑ์ที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น โฟม ถุงพลาสติก สารเคมี มีกิจกรรมดูแลรักษาแหล่งน้ำต่าง ๆ

2. หัวหน้าครัวเรือนเป้าหมาย มีส่วนสำคัญในการช่วยแก้ไขปัญหาโดยเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สมาชิกในครัวเรือน สนับสนุนและสร้างความเข้าใจในปัญหาการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนของชุมชน หากหัวหน้าครัวเรือนให้ความสำคัญ ชักชวนให้สมาชิกในครัวเรือน เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไข ก็จะทำให้ปัญหาลดลงหรือเบาบางลงได้

3.3.3.4 อุปสรรค

สมาชิกในครัวเรือนเป้าหมายบางคนยังขาดความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ไม่ค่อยรักษาความสะอาดทิ้งขยะไม่เป็นที่ทำให้เกิดการเน่าเหม็นกลายเป็นแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรคเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิด โรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ

3.3.4 การวิเคราะห์ SWOT วิธีประชาธิปไตยของครัวเรือนเป้าหมาย

การศึกษากิจกรรมทางวิถีประชาธิปไตยของครัวเรือนเป้าหมายในชุมชนวัดคุณหญิงสัมพันธ์ พบปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ของครัวเรือนเป้าหมาย สามารถนำมาวิเคราะห์โดยทฤษฎี SWOT เป็นการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค เพื่อทราบถึงการดำเนินงานต่อไปในอนาคตว่ามีโอกาสขยายตัวได้มากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ยังสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ไปปรับปรุงและพัฒนากระบวนการดำเนินกิจกรรม

ทางวิถีประชาธิปไตยของครัวเรือนเป้าหมาย เพื่อให้เกิดความเสมอภาคและความเป็นระเบียบวินัยในครัวเรือน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.3.4.1 จุดแข็ง

จากการศึกษาพบว่า เป็นส่วนที่มีความสำคัญมากเพราะเป็นตัวชี้วัดของความสำเร็จของการดำเนินกิจกรรม ซึ่งจุดแข็งของการดำเนินกิจกรรมทางวิถีประชาธิปไตยของครัวเรือนเป้าหมาย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. สมาชิกทุกคนในครัวเรือนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คือ ในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางชุมชนจัดขึ้น เช่น งานปีใหม่ งานสงกรานต์ งานลอยกระทง โดยหัวหน้าครัวเรือนจะสอบถามความคิดเห็นของสมาชิกในครัวเรือน โดยเสนอวันและเวลาให้กับสมาชิกทราบ และให้สมาชิกออกเสียงสนับสนุนโดยการยกมือ

2. สมาชิกในครัวเรือนให้ความเคารพหัวหน้าครัวเรือน กล่าวคือ สมาชิกในครัวเรือนทุกคนจะถือว่าหัวหน้าครัวเรือนเป็นผู้นำของทุกคนในครัวเรือน และเชื่อว่าหัวหน้าครัวเรือนจะเป็นปากเสียงของสมาชิกในการติดต่อหรือประสานงานกับภาครัฐและเอกชน

3.3.4.2 จุดอ่อน

ขาดความรู้ความเข้าใจในหลักประชาธิปไตย กล่าวคือ สมาชิกในครัวเรือนเป้าหมายบางส่วนยังยึดถือความคิดของตนเองเป็นหลัก ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นคนอื่น ไม่ยอมฟังเสียงข้างมาก

3.3.4.3 โอกาส

เป็นส่วนที่ครัวเรือนเป้าหมายน่าจะได้รับการจากหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน ทั้งในเรื่องความรู้และประสบการณ์ในการดำเนินกิจกรรมทางวิถีประชาธิปไตยซึ่งรายละเอียด มีดังนี้

1. มีการจัดอบรมเกี่ยวกับการเลือกตั้ง คือ หน่วยงานทางราชการควรออกมาแนะนำให้ความรู้และทำความเข้าใจกับประชาชนเกี่ยวกับการเลือกตั้งให้มากยิ่งขึ้นและชักชวนให้ สมาชิกที่มีสิทธิ์ในการเลือกตั้งทุกคนออกมาใช้สิทธิ์และรณรงค์อย่าซื้อสิทธิ์ขายเสียง

2. มีการอบรมแนะนำให้ความรู้เกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยให้สมาชิกในครัวเรือนเป้าหมายได้รู้และเข้าใจมากยิ่งขึ้น

3.3.4.4 อุปสรรค

สมาชิกในครัวเรือนเป้าหมายบางส่วนไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการเข้าประชุม อาจเนื่องจากสมาชิกบางส่วนเกิดความเหน็ดเหนื่อยจากการทำงานหรือไม่อยากเข้าร่วมประชุมเพราะอาจมีความขัดแย้งส่วนตัวระหว่างตัวบุคคล

3.3.5 การวิเคราะห์ SWOT การสร้างความสมานฉันท์ในครัวเรือนเป้าหมาย

ในครอบครัวหนึ่ง ๆ ย่อมมีความสัมพันธ์กัน มีการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน และพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน แต่ในการอยู่ร่วมกันนั้นสมาชิกทุกคนจำเป็นต้องมีความรักใคร่สมัครสมานสามัคคีกัน มีความกลมเกลียวกัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กันแบ่งปันซึ่งกันและกัน เมื่ออยู่ร่วมกันแล้วจะต้องมีการทะเลาะบาดหมางกันบ้างเป็นธรรมดา เพราะฉะนั้นการที่จะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขได้นั้นสมาชิกทุกคนจะต้องรู้จักการให้อภัย และเข้าใจกัน มีน้ำใจ มีจิตใจกว้างขวาง คุณธรรมเหล่านี้จะนำพาสมาชิกทุกคนในครัวเรือนพบแต่

ความสงบสุข ครัวเรือนเป้าหมายในชุมชนวัดคุณหญิงสัมพันธ์ มีความสมานฉันท์ที่สามารถเป็นแบบอย่างแก่ ครัวเรือนอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี โดยสามารถทำการวิเคราะห์ได้ตามหัวข้อใหญ่ ๆ ได้ดังนี้

3.3.5.1 จุดแข็ง

โดยส่วนมากจุดแข็งของการสร้างความสมานฉันท์จะเป็นเรื่อง การประนีประนอม และความรักใคร่สามัคคีกลมเกลียวกัน การทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันในครัวเรือน ซึ่งสามารถสรุปออกมาได้พอสังเขป ดังนี้

1. เมื่อมีการขัดแย้งกันระหว่างสมาชิกในครัวเรือนเป้าหมาย หัวหน้าครัวเรือนจะเรียกคู่ขัดแย้งมาทำการประนีประนอมกัน ซึ่งการประนีประนอมเป็นจุดแข็งของครัวเรือนเป้าหมาย เพราะเป็นวิธีที่นิยมใช้มาตั้งแต่สมัย ปู่ ย่า ตา ยาย เมื่อได้มีการประนีประนอมกันแล้ว ข้อขัดแย้งต่าง ๆ มักจะจบลง นับว่าเป็นการสร้าง ความสมานฉันท์ในครัวเรือนได้เป็นอย่างดี

2. ความสามัคคีรักใคร่กลมเกลียวกัน ด้วยเหตุที่การที่สมาชิกในครัวเรือนมีการประนีประนอมกันนั้นส่งผลให้สมาชิกมีความรักใคร่สมัครสมานสามัคคีกัน ซึ่งเป็นจุดแข็งอีกข้อหนึ่งของครัวเรือนเป้าหมาย อันจะนำพาให้ครัวเรือนเกิดความเข้มแข็งขึ้น

3.3.5.2 จุดอ่อน

จุดอ่อนของความสมานฉันท์ในครัวเรือนเป้าหมาย โดยส่วนมากแล้วจะเป็นเรื่องความ ย่ำเกรงต่อกฎของครัวเรือนลดลง ข้อตกลงของครัวเรือนไม่เด็ดขาดสามารถประนีประนอมได้ สิ่งเหล่านี้ กลายเป็นจุดอ่อนของครัวเรือนซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ความย่ำเกรงต่อกฎของครัวเรือนลดลง ด้วยเหตุที่มีการประนีประนอมมากเกินไป ก็มีผลเสียเหมือนกับดาบสองคมที่มีทั้งด้านดีและด้านลบ ซึ่งทำให้เกิดความเคยตัวและไม่หยุดพฤติกรรม ก้าวร้าวและนิสัยที่ไม่ดีก่อให้เกิดปัญหาซ้ำซากบ่อย ๆ ขึ้นได้

2. กฎครัวเรือนหรือข้อตกลงร่วมกันของครัวเรือนไม่เด็ดขาดและสามารถยืดหยุ่นได้ จึงทำให้สมาชิกในครัวเรือนบางคนไม่เกรงกลัวบทลงโทษ เพราะคิดว่าถ้าหากทำสิ่งที่ผิดสิ่งนั้นลงไปแล้ว บทลงโทษก็เพียงแค่ว่ากล่าวตักเตือนเล็ก ๆ น้อย ๆ

3.3.5.3 โอกาส

โอกาสของการสร้างความสมานฉันท์ของสมาชิกในครัวเรือนเป้าหมายมีหลายแนวทางที่เป็นไปได้ ดังนี้

1. หน่วยงานจากภาครัฐอาจให้งบประมาณแก่ชุมชน เพื่อที่จะให้ชุมชนนั้นนำงบประมาณไปใช้ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ แก่ทุกครัวเรือน เช่น การเล่นเกม การรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด ซึ่งเป็นวิธีการ ส่งเสริมสมานฉันท์ภายในชุมชนรวมถึงครัวเรือนด้วย

2. ครัวเรือนเข้มแข็ง ในการจัดกิจกรรมสมานฉันท์ของชุมชน สมาชิกในครัวเรือนบางคน จะได้ร่วมกันทำกิจกรรมกับชาวบ้านคนอื่น ๆ ในชุมชน เช่น รวมกลุ่มผลิตสินค้าหัตถกรรม เครื่องจักสาน หรือ การเพาะเห็ด ซึ่งกลุ่มแต่ละกลุ่มจะต้องมีความสมานฉันท์กันในการดำเนินการทำงานกิจกรรมภายในกลุ่ม จึง จะประสบความสำเร็จและทำให้ชุมชนเข้มแข็งต่อไป

3.3.5.4 อุปสรรค

ในสังคมทั่วไปไม่ว่าจะเป็นสังคมเมืองหรือสังคมชนบทในการทำกิจกรรมทำงาน การประกอบอาชีพต่าง ๆ ล้วนมีอุปสรรคด้วยกันทั้งนั้น อุปสรรคในการสร้างความสมานฉันท์ในครัวเรือน สามารถสรุปออกมาได้พอสังเขป ดังนี้

1. เนื่องจากครัวเรือนเป้าหมาย เป็นครัวเรือนที่มีบริเวณบ้านในแง่ของสิ่งปลูกสร้างขนาดเล็ก อีกทั้งจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเป้าหมายแต่ละครัวเรือนมีจำนวนมาก ทำให้เกิดความแออัดในการอยู่อาศัย ส่งผลให้เกิดอุปสรรคในการประกอบอาชีพทางอาชีพของสมาชิกในครัวเรือน เช่น การทำผลิตภัณฑ์กล้วยฉาบ รวมถึงการค้าขายเล็ก ๆ น้อย ๆ นอกจากนี้การขาดบุคลากรที่มีความรู้เกี่ยวกับวิธีการที่จะสร้างความสมานฉันท์ในครัวเรือน เนื่องจากสมาชิกส่วนใหญ่ในครัวเรือนต้องประกอบอาชีพเพื่อหารายได้เลี้ยงครอบครัว ความสนใจในการหาความรู้เรื่องการสร้างความสมานฉันท์อาจลดลง เนื่องจากปัจจัยต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น
2. ถ้าหากสมาชิกในครัวเรือนบางส่วนมีพื้นฐานในการศึกษาน้อย ก็จะทำให้ขาดความรู้ด้านวิชาการซึ่งจะมีผลกระทบต่อความรู้ความเข้าใจในเรื่องการสร้างความสมานฉันท์ได้

3.3.6 การวิเคราะห์ SWOT การสร้างภูมิคุ้มกันของครัวเรือนเป้าหมาย

การสำรวจข้อมูลในพื้นที่ของครัวเรือนเป้าหมายในชุมชนวัดคุณหญิงสัมพันธ์ ในการสร้างภูมิคุ้มกันเตรียมความพร้อมของชีวิต จิตใจ สังคม และสิ่งแวดล้อมรอบข้าง พบว่า สมาชิกในครัวเรือนเป้าหมายให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมทุกด้านของชุมชนตามที่หัวหน้าครัวเรือนขอความร่วมมือ เพื่อเป็นการเสริมสร้างสุขภาพจิต ชีวิต สังคม และสิ่งแวดล้อมของตนเองและชุมชนให้อยู่เย็นเป็นสุข โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.3.6.1 จุดแข็ง

เป็นส่วนที่สำคัญมากเพราะเป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จของการดำเนินงาน ซึ่งจุดแข็งการสร้างภูมิคุ้มกันของครัวเรือนเป้าหมายในชุมชนวัดคุณหญิงสัมพันธ์ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ครัวเรือนเป้าหมายได้มีการติดตั้งตู้ยาสามัญประจำบ้านในแต่ละครัวเรือน ซึ่งถ้าเกิดการเจ็บป่วยเบื้องต้นก็จะสามารถปฐมพยาบาลเองได้ แต่ถ้าเจ็บป่วยมากกว่านั้น หัวหน้าครัวเรือนจะมีการส่งตัวสมาชิกในครัวเรือนที่ป่วยต่อไปยังโรงพยาบาลที่ใกล้ที่สุด
2. ในช่วงเย็นหลังเลิกงาน สมาชิกบางส่วนของครัวเรือนเป้าหมายจะพากันไปออกกำลังกายที่ลานกิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมเดิน-วิ่ง กิจกรรมเต้นแอโรบิค โดยกิจกรรมเหล่านี้มีประโยชน์ต่อร่างกาย คือ ทำให้ร่างกายแข็งแรงระบบไหลเวียนโลหิตดีและช่วยเสริมสร้างภูมิคุ้มกันโรคให้แก่ร่างกาย
3. ในสภาพของสังคมในครัวเรือนเป้าหมาย จะอยู่อย่างมีความสุขไม่มีการทะเลาะวิวาทให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นส่วนมาก

3.3.6.2 จุดอ่อน

จากการสำรวจข้อมูลสาธารณสุขของครัวเรือนเป้าหมาย ทำให้ทราบถึงปัญหาและจุดอ่อนที่เกิดขึ้นในด้านต่าง ๆ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. สถานที่และอุปกรณ์ทางการแพทย์ไม่เพียงพอต่อความต้องการ เนื่องจากที่ตั้งของครัวเรือนเป้าหมาย มีการคมนาคมไม่สะดวก ทำให้การสัญจรเป็นไปอย่างยากลำบาก ถ้ามีสมาชิกในครัวเรือนเจ็บป่วยกะทันหัน การที่จะนำตัวสมาชิกคนนั้นไปส่งโรงพยาบาลจะเป็นไปอย่างทุลักทุเล

2. มีบุคลากรไม่เพียงพอ ในการให้บริการช่วยเหลือและดูแลผู้ป่วยในครัวเรือนเป้าหมาย พบว่า ไม่มีสมาชิกคนใดในครัวเรือนมีความรู้ในการปฐมพยาบาลหรือการใช้ยาสามัญประจำบ้านในเบื้องต้น

3.3.6.3 โอกาส

โอกาสในการสร้างภูมิคุ้มกันของครัวเรือนเป้าหมาย จำเป็นอย่างยิ่งที่จะได้รับการสนับสนุนและได้รับปัจจัยเสริม มีรายละเอียดต่อไปนี้

1. การได้รับการช่วยเหลือจากภาครัฐและเอกชน ในเรื่องของบัตรประกันสุขภาพทำให้มีสิทธิในการเข้ารับการรักษาที่แตกต่างกันออกไป สำหรับโรคที่พบในครัวเรือนเป้าหมายได้แก่ โรคความดันโลหิตสูง โรคเบาหวาน โรคหัวใจ และโรคเกี่ยวกับทางเดินหายใจ เป็นต้น

2. การรักษาสุขภาพ มีบัตรประกันสุขภาพ 30 บาทรักษาทุกโรค ตามนโยบายของรัฐบาลที่ช่วยเพิ่มสิทธิในการรักษาพยาบาลให้แก่ครัวเรือนเป้าหมาย

3. การให้วัคซีนป้องกันโรคต่าง ๆ แก่เด็กเล็กในครัวเรือนตัวอย่าง เช่น วัคซีนป้องกันโรคหัด โรคบาดทะยัก และโรคโปลิโอ เป็นต้น อย่างครอบคลุมและทั่วถึง

3.3.6.4 อุปสรรค

อุปสรรคที่พบในครัวเรือนเป้าหมายถือได้ว่ามีมาก ซึ่งจากการวิเคราะห์พบว่า มีผลต่อสภาพความเป็นอยู่ทางด้านต่าง ๆ ของสมาชิกในครัวเรือน โดยมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. สมาชิกในครัวเรือนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ในเรื่องเทคโนโลยีโดยเฉพาะผู้สูงอายุ จะไม่ค่อยให้ความสำคัญในเรื่องของการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ที่เข้ามามีบทบาทในการใช้ชีวิต

2. อุปกรณ์ประกอบอาหารภายในครัวเรือนส่วนใหญ่มีสภาพชำรุด และไม่ได้มาตรฐาน หากใช้ในการประกอบอาหารเพื่อการบริโภค อาจส่งผลเสียต่อร่างกาย ดังนั้นภาครัฐควรให้การสนับสนุนโดยการจัดหาอุปกรณ์มาให้ใหม่

3. สภาพอากาศที่ร้อนเกินไป ทำให้สมาชิกในครัวเรือน ไม่ค่อยระมัดระวังในเรื่องของการรับประทานอาหาร ซึ่งจะเป็นการเพิ่มโอกาสในการเจ็บป่วยของสมาชิกในครัวเรือนได้ เช่น โรคท้องร่วง เป็นต้น

4. ลักษณะการรับประทานอาหาร ส่วนใหญ่เป็นการรับประทานแบบง่าย ๆ ไม่ค่อยคำนึงถึงคุณค่าทางด้านโภชนาการว่าครบ 5 หมู่หรือไม่ และมีนิสัยการรับประทานอาหารแบบดั้งเดิม เช่น การรับประทานอาหารแบบสุก ๆ ดิบ ๆ อยู่เป็นประจำไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงชนิดของอาหาร

ส่วนที่ 4 : สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

4.1 สภาพปัญหา ความต้องการ โอกาสในการพัฒนาจากชุมชนหรือครัวเรือนเป้าหมาย

4.1.1 สภาพปัญหา

ชาวบ้านในชุมชนวัดคุณหญิงส้มไม่มีอาชีพเสริม ทำให้รายได้ส่วนใหญ่เกิดจากการประกอบอาชีพหลัก ซึ่งในบางครั้งอาจไม่เพียงพอต่อการใช้ในดำรงชีวิตในแต่ละเดือน ทำให้ชาวบ้านในชุมชนบางส่วนมักจะไปหยิบยืมเงินจากนายทุนเงินกู้นอกระบบ หรือใช้บริการจากสถานธนาณูปาลทั้งภาครัฐและเอกชน

4.1.2 ความต้องการ

ชาวบ้านในชุมชนวัดคุณหญิงส้มส่วนใหญ่ไม่มีอาชีพเสริมและต้องการประกอบอาชีพเสริมที่ใช้ทุนเริ่มต้นในการประกอบอาชีพไม่มากนัก เพื่อหารายได้มาใช้จุนเจือครอบครัวนอกเหนือจากการประกอบอาชีพหลัก

4.1.3 โอกาสในการพัฒนาจากชุมชนหรือครัวเรือนเป้าหมาย

ชาวบ้านในชุมชนวัดคุณหญิงส้มเงินที่สนใจในการประกอบอาชีพเสริม ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนพัฒนาความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะนำไปต่อยอดเพื่อประกอบอาชีพเสริม เช่น การจัดโครงการฝึกอบรมอาชีพเสริมระยะสั้น รวมถึงแนะนำแหล่งเรียนรู้ แหล่งวัตถุดิบ และตลาดเพื่อกระจายผลผลิตที่ได้จากอาชีพเสริมนั้น

4.2 สรุปความต้องการเชิงพัฒนา ยกระดับคุณภาพชีวิตของหน่วยงาน เครือข่ายภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ประยุกต์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ในฐานะตัวแทนภาครัฐ มีความประสงค์ที่จะจัดโครงการสอนการเพาะปลูกเห็ด รวมถึงวิธีการดูแลรักษาเห็ด เนื่องจากการเพาะปลูกเห็ดจัดเป็นอาชีพเสริมที่ใช้ทุนในการเริ่มต้นประกอบอาชีพไม่สูงมากนัก อีกทั้งการดูแลรักษาไม่ยุ่งยากและใช้เวลาไม่มาก โดยชาวบ้านในชุมชนวัดคุณหญิงส้มเงินที่สนใจร่วมโครงการ สามารถใช้เวลาหลังจากการประกอบอาชีพหลักมาเพาะปลูกเห็ดได้ ซึ่งโครงการนี้ทางหลักสูตรจะเชิญวิทยากรที่มีประสบการณ์ในการเพาะปลูกเห็ด มาแนะนำวิธีการเพาะปลูก วิธีการดูแลรักษา วิธีการเก็บเกี่ยวผลผลิต รวมถึงแหล่งกระจายผลผลิต แก่ชาวบ้านในชุมชนที่สนใจร่วมโครงการ ทั้งนี้ทางหลักสูตรสาขาวิชาคณิตศาสตร์ประยุกต์จะจัดเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในโครงการสอนการเพาะปลูกเห็ด ให้ชาวบ้านที่เข้าร่วมโครงการได้ร่วมปฏิบัติจริง

4.3 ข้อเสนอแนะ จุดเน้น โครงการพัฒนาที่ส่งผลต่อความสำเร็จ (Quick Win Project)

ในเบื้องต้นโครงการนี้จะเป็นการส่งเสริมให้ครัวเรือนเป้าหมายหรือชาวบ้านในชุมชนวัดคุณหญิงส้มเงินที่สนใจในการประกอบอาชีพเสริม สามารถเพาะปลูกเห็ดได้ด้วยตนเองและนำผลผลิตที่ได้มาใช้ในการบริโภคภายในครัวเรือน เพื่อเป็นลดค่าใช้จ่ายในการซื้อเห็ด ถ้าหากผลผลิตที่ได้มากกว่าการบริโภคภายในครัวเรือน ทางครัวเรือนสามารถนำผลผลิตดังกล่าวไปวางขายภายในชุมชนได้ ทั้งนี้ทางสาขาวิชาคณิตศาสตร์ประยุกต์จะประสานหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ให้ช่วยจัดหาแหล่งหรือตลาดเพื่อระบายผลผลิตที่ได้จากโครงการเพาะปลูกเห็ด ในพื้นที่นอกชุมชนวัดคุณหญิงส้มเงิน

4.4 แผนการดำเนินงาน (Quick Win Project)

4.4.1 แผนการดำเนินงาน (Quick Win Project) 3 เดือน

จากการดำเนินการจัดกิจกรรม “ยกระดับคุณภาพชีวิตของครัวเรือนเป้าหมายในชุมชนวัดคุณหญิงสัมพันธ์ด้วยการเพาะเห็ด” โดยการเชิญวิทยากรที่ความเชี่ยวชาญโดยตรงในด้านการเพาะเห็ด การทำฟาร์มเห็ด ฯลฯ แล้ว ครัวเรือนเป้าหมายหรือชาวบ้านในชุมชนวัดคุณหญิงสัมพันธ์ที่สนใจในการประกอบอาชีพเสริมจะสามารถเพาะปลูกเห็ดชนิดต่าง ๆ เช่น เห็ดฟาง เห็ดนางฟ้า และเห็ดนางฟ้าภูฐาน รวมถึงรู้จักการดูแลรักษาผลผลิตอย่างถูกวิธีได้ด้วยตัวเอง จากนั้นระหว่างที่เห็ดกำลังจะออกผลผลิต ทางสาขาวิชาคณิตศาสตร์ประยุกต์จะประสานวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญในการจัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับครัวเรือนเป้าหมายหรือชาวบ้านในชุมชนวัดคุณหญิงสัมพันธ์ที่สนใจในเพาะเห็ดเพื่อการประกอบอาชีพเสริม สามารถบันทึกรายได้ ค่าใช้จ่ายในแต่ละสัปดาห์ของครัวเรือนได้ นอกจากการจัดทำบัญชีครัวเรือนแล้ว ทางสาขาวิชาคณิตศาสตร์ประยุกต์ จะส่งเสริมการขยายช่องทางกระจายผลผลิตที่ได้จากการเพาะเห็ดผ่านทางออนไลน์ เพื่อเปิดโอกาสในการกระจายผลผลิตให้หลากหลายช่องทางมากยิ่งขึ้น โดยมีอาจารย์และนักศึกษาในหลักสูตรดูแลอย่างใกล้ชิด เมื่อเห็ดออกผลผลิตแล้ว ครัวเรือนเป้าหมายหรือชาวบ้านในชุมชนวัดคุณหญิงสัมพันธ์ที่สนใจในการเพาะเห็ดเพื่อการประกอบอาชีพเสริม จะสามารถขายผลผลิตในพื้นที่ใกล้เคียงได้ในระยะแรก และขยายขอบเขตพื้นที่การขายผลผลิตได้กว้างขึ้นในระยะถัดไป ซึ่งแสดงแผนการดำเนินงานในระยะเวลา 4 เดือน ได้ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงแผนการดำเนินงานในระยะเวลา 4 เดือน

ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลาดำเนินงาน (พ.ศ. 2562)			
		มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.
1	ดำเนินการจัดกิจกรรม “ยกระดับคุณภาพชีวิตของครัวเรือนเป้าหมายในชุมชนวัดคุณหญิงสัมพันธ์ด้วยการเพาะเห็ด” (23 มีนาคม 2562)	↔			
2	เริ่มเพาะเห็ด (23 - 24 มีนาคม 2562)	↔			
3	อบรมการจัดทำบัญชีครัวเรือน (30 มีนาคม 2562)	↔			
4	อบรมการขยายช่องทางกระจายผลผลิตที่ได้จากการเพาะเห็ดผ่านทางออนไลน์ (30 มีนาคม 2562)	↔			
5	ระยะเวลาที่รอเห็ดออกผลผลิต จนถึงการเก็บเกี่ยว (รุ่นที่ 1)	←————→			
6	การกระจายผลผลิต (รุ่นที่ 1)	←————→			
7	ระยะเวลาพักพื้นที่ (อย่างน้อย 1 เดือน)	↔			

4.4.2 แผนการดำเนินงาน (Quick Win Project) 3 – 5 ปี

จากการเพาะเห็ดในรุ่นแรก ทางสาขาวิชาคณิตศาสตร์ประยุกต์ จะดำเนินการเพิ่มก้อนเชื้อเห็ดชนิดของเห็ด และมีการเปลี่ยนแปลงอาหารและวัสดุที่ใช้ในการเพาะเห็ด สำหรับการเพาะเห็ดในรุ่นที่ 2 3 และ 4 ตามลำดับ แสดงรายละเอียดดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 แสดงแผนการดำเนินงานในระยะเวลา 3 – 5 ปี

ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลาดำเนินงาน (ปี พ.ศ.)				
		2561	2562	2563	2564	2565
1	สำรวจบริบทชุมชนและจัดทำฐานข้อมูลในชุมชนวัดคุณหญิงสัมพันธ์	↔				
	จัดกิจกรรม “ยกระดับคุณภาพชีวิตของครัวเรือนเป้าหมายในชุมชนวัดคุณหญิงสัมพันธ์ด้วยการเพาะเห็ด” (23 มีนาคม 2562)		↔			
2	เริ่มเพาะเห็ด (รุ่นที่ 1) (23 - 24 มีนาคม 2562)		↔			
3	อบรมการจัดทำบัญชีครัวเรือน (30 มีนาคม 2562)		↔			
	อบรมการขยายช่องทางการกระจายผลผลิตที่ได้จากการเพาะเห็ดผ่านทางออนไลน์ (30 มีนาคม 2562)		↔			
4	ระยะเวลาที่รอเห็ดออกผลผลิต จนถึงการเก็บเกี่ยว (รุ่นที่ 1)		↔			
	การกระจายผลผลิต (รุ่นที่ 1)		↔			
	ระยะเวลาพักฟื้น (อย่างน้อย 1 เดือน)		↔			
5	เริ่มเพาะเห็ดในรุ่นที่ 2 โดยเพิ่มก้อนเชื้อเห็ดจากการลงมือผสมก้อนเชื้อเห็ดชนิดต่างๆ กันเองภายในครัวเรือน			↔		
	ระยะเวลาที่รอเห็ดออกผลผลิต จนถึงการเก็บเกี่ยว (รุ่นที่ 2)			↔		
	การกระจายผลผลิต (รุ่นที่ 2)			↔		
	ระยะเวลาพักฟื้น (อย่างน้อย 2 เดือน)			↔		
6	เริ่มเพาะเห็ดในรุ่นที่ 3				↔	
	ระยะเวลาที่รอเห็ดออกผลผลิต จนถึงการเก็บเกี่ยว (รุ่นที่ 3)				↔	
	การกระจายผลผลิต (รุ่นที่ 3)				↔	
	ระยะเวลาพักฟื้น (อย่างน้อย 2 เดือน)				↔	
7	เปลี่ยนอาหารและวัสดุที่ใช้ในการเพาะเห็ด					↔
8	เริ่มเพาะเห็ดในรุ่นที่ 4					↔
	ระยะเวลาที่รอเห็ดออกผลผลิต จนถึงการเก็บเกี่ยว					↔

ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลาดำเนินงาน (ปี พ.ศ.)									
		2561		2562		2563		2564		2565	
	(รุ่นที่ 4)										
	การกระจายผลผลิต (รุ่นที่ 4)										↔
	ระยะเวลาพักฟื้น (อย่างน้อย 2 เดือน)										↔